

TÜRKİYE'DE KİMLİKLER, KÜRT SORUNU VE ÇÖZÜM SÜRECİ

ALGILAR VE TUTUMLAR

Eylül 2014

Proje Yöneticisi:

Prof. Dr. Hakan Yılmaz

Boğaziçi Üniversitesi

Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü

Avrupa Çalışmaları Merkezi

Web: www.hakanyilmaz.info

Email: yilmazh@boun.edu.tr

Twitter: @yilmaz_hakan

Proje Desteği:

**Açık Toplum Vakfı ve
Boğaziçi Üniversitesi**

Kamuoyu Araştırması:

Infakto Research Workshop

Danışmanlar:

Doç. Dr. Emre Erdoğan, Güçlü

Atılgan

Araştırma Asistanları:

Merve İnce, Murat Can

Kamuoyu Araştırması Tarihi: **Haziran-Temmuz 2014**

Araştırma Hakkında...

- Araştırmanın veri toplama aşaması Nisan-Temmuz 2014 döneminde, seçili illerin kentsel ve kırsal yerleşim birimlerinde gerçekleştirilmiştir.
- Araştırmada Türkiye 18 yaş ve üstü nüfusunu temsil eden 2300 kişilik bir örneklem kullanılmıştır (1500 ulusal + 400 1976-1995 doğumlu genç + 400 Kürtçe bilen)
- Kürtçe bilenlerin daha ayrıntılı analizini yapabilmek için, örneklemde Kürtçe bilenlerin ağırlığı normal temsili sayıya ek olarak 400 kişi artırılmıştır.
- Tüm görüřmeler hanelerde yüz yüze görüřme yöntemi ile gerçekleřtirilmiřtir.

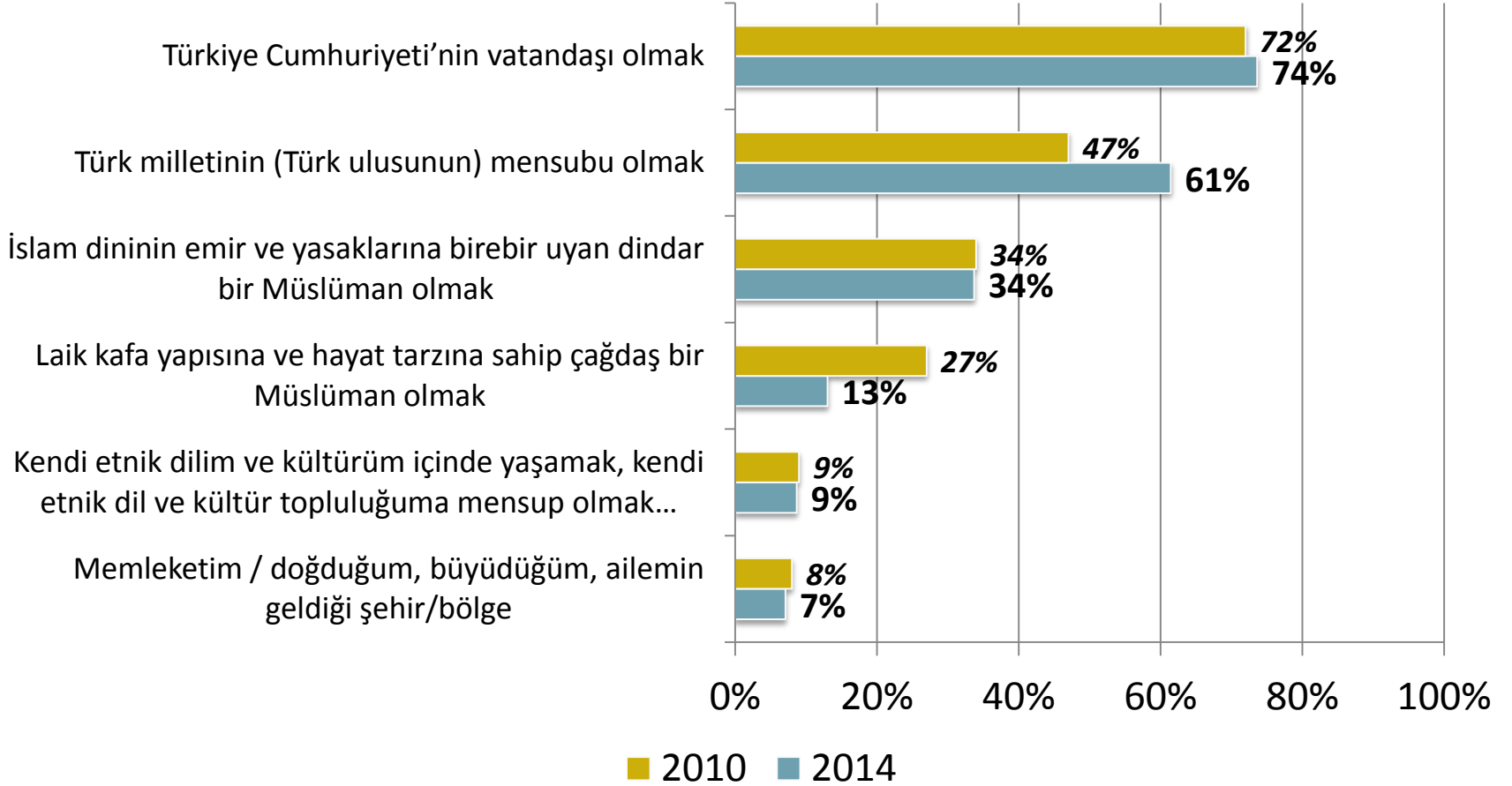
İçindekiler...

- BÖLÜM 1: GENEL KİMLİK ALGILARI
- BÖLÜM 2: KİMLİKLER, AYRICALIKLAR, AYRIMCILIKLAR
- BÖLÜM 3: TÜRK KİMLİĞİ, DİLİ VE KÜLTÜRÜ HAKKINDA ALGILAR
- BÖLÜM 4: KÜRT KİMLİĞİ, DİLİ VE KÜLTÜRÜ HAKKINDA ALGILAR
- BÖLÜM 5: KÜRT SORUNUNUN SOSYAL NEDENLERİ HAKKINDA ALGILAR
- BÖLÜM 6: KÜRT SORUNUNUN SİYASİ NEDENLERİ HAKKINDA ALGILAR
- BÖLÜM 7: KÜRT SORUNUNUN EN İYİ NASIL ÇÖZÜLECEĞİNE İLİŞKİN ALGILAR
- BÖLÜM 8: ÇÖZÜM SÜRECİNE İLİŞKİN ALGILAR

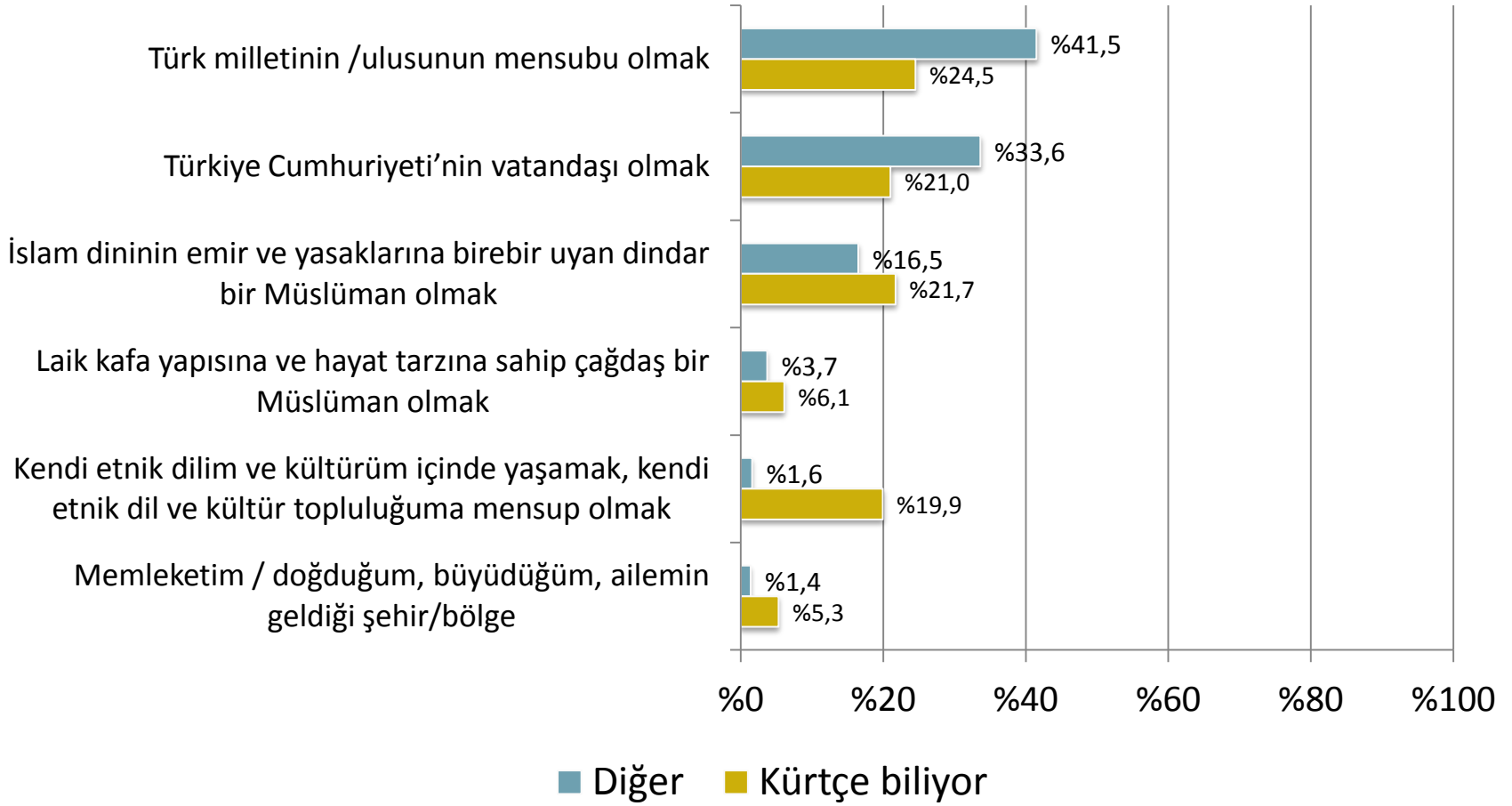
BÖLÜM 1

GENEL KİMLİK ALGILARI

Sahip Olunan En Önemli Kimlik: 2010-2014 Karşılaştırması (2 Tercih, 1. ve 2. Tercihlerin Toplamı)

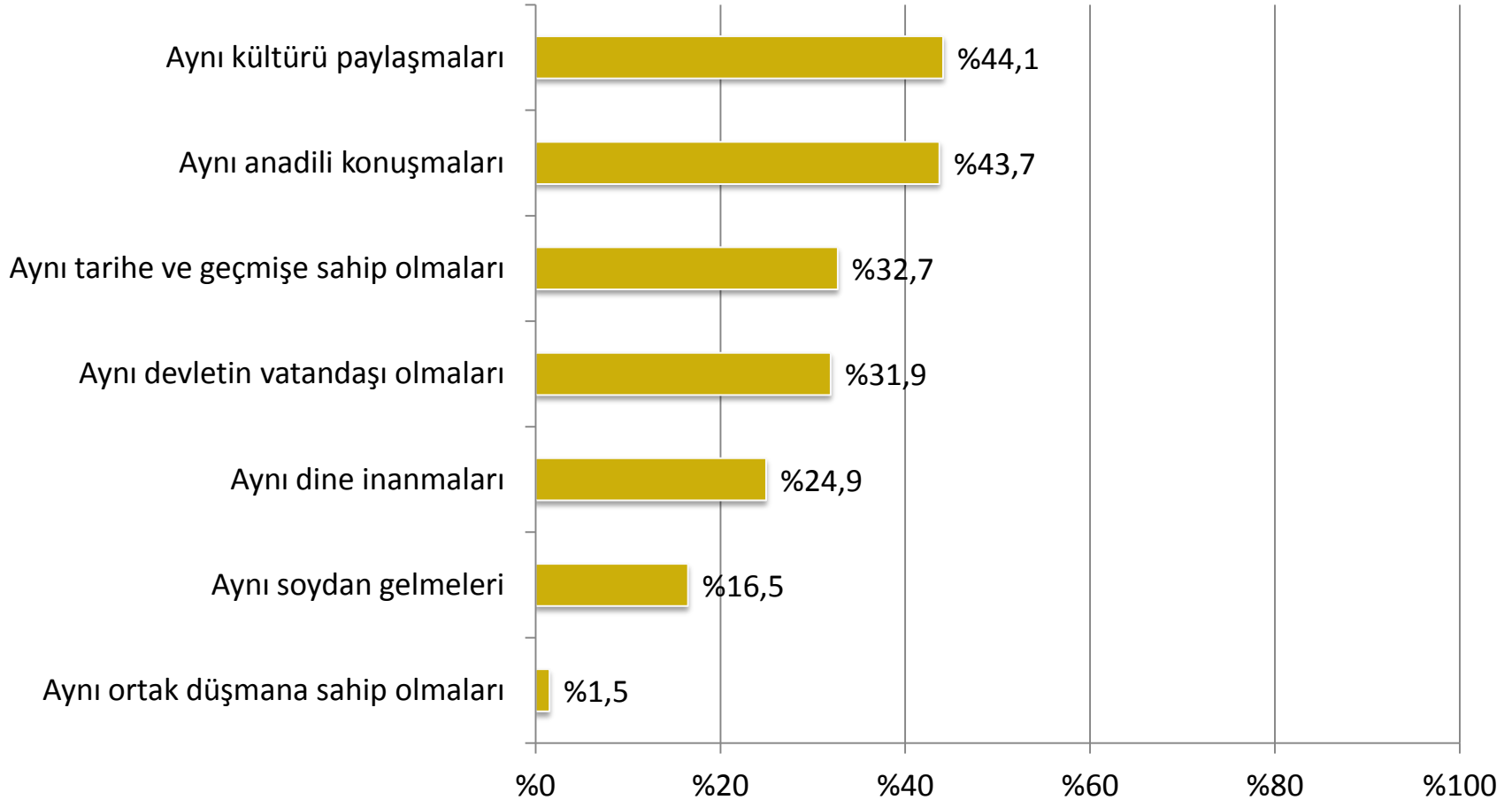

Sahip Olunan En Önemli Kimlik Kürtçe Bilenler-Bilmeyenler Karşılaştırması (2 Tercih, 1. ve 2. Tercihlerin Toplamı)

Bir Ulusa/Millete Ait Olmak İçin Taşınması Gerekten Özellikler

(2 Tercih, 1. ve 2. Tercihlerin Toplamı)

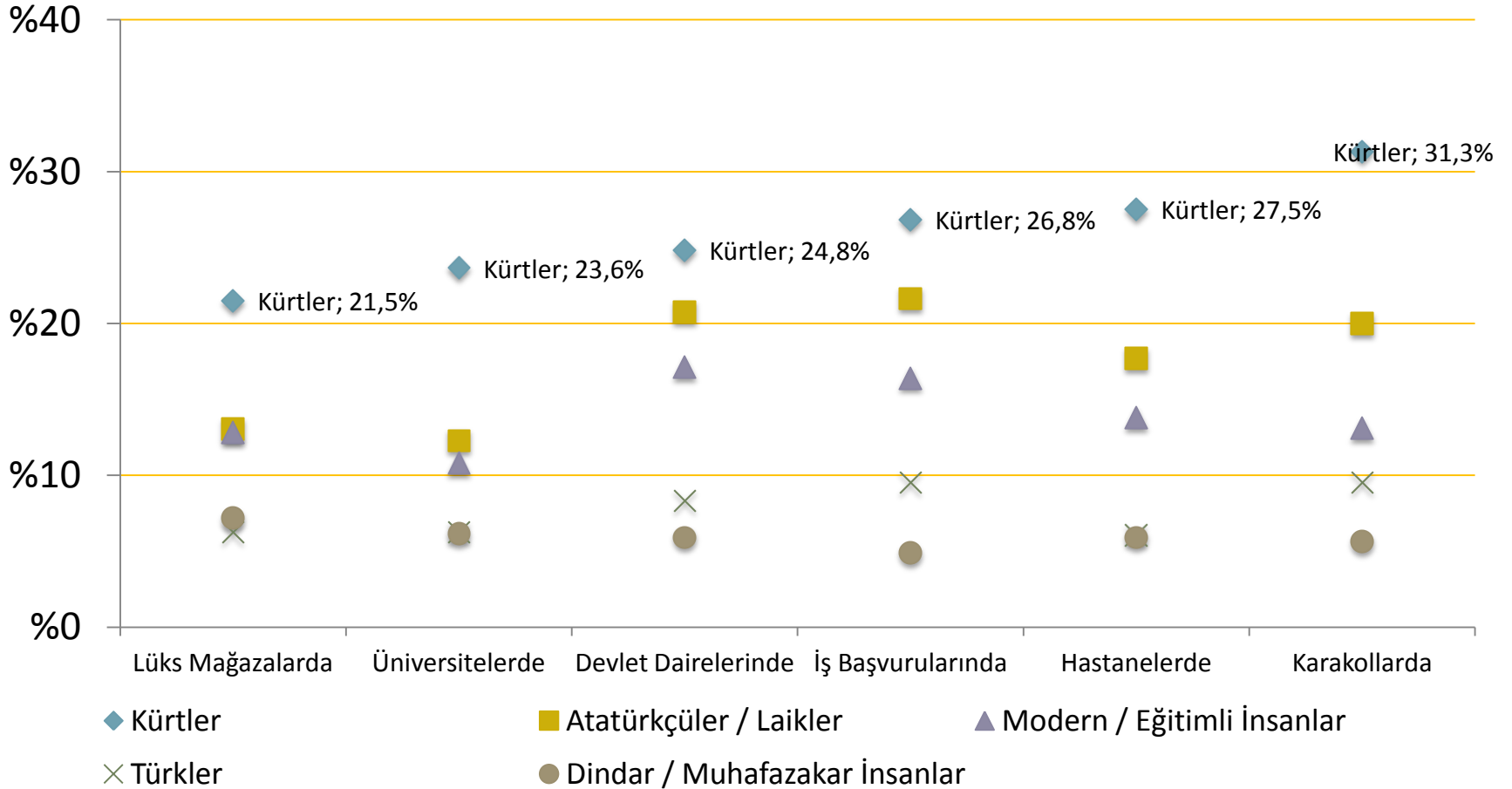

BÖLÜM 2

KİMLİK, AYRICALIK, AYRIMCILIK

Kötü Muamele Gördüğünü Hissedenlerin Oranı

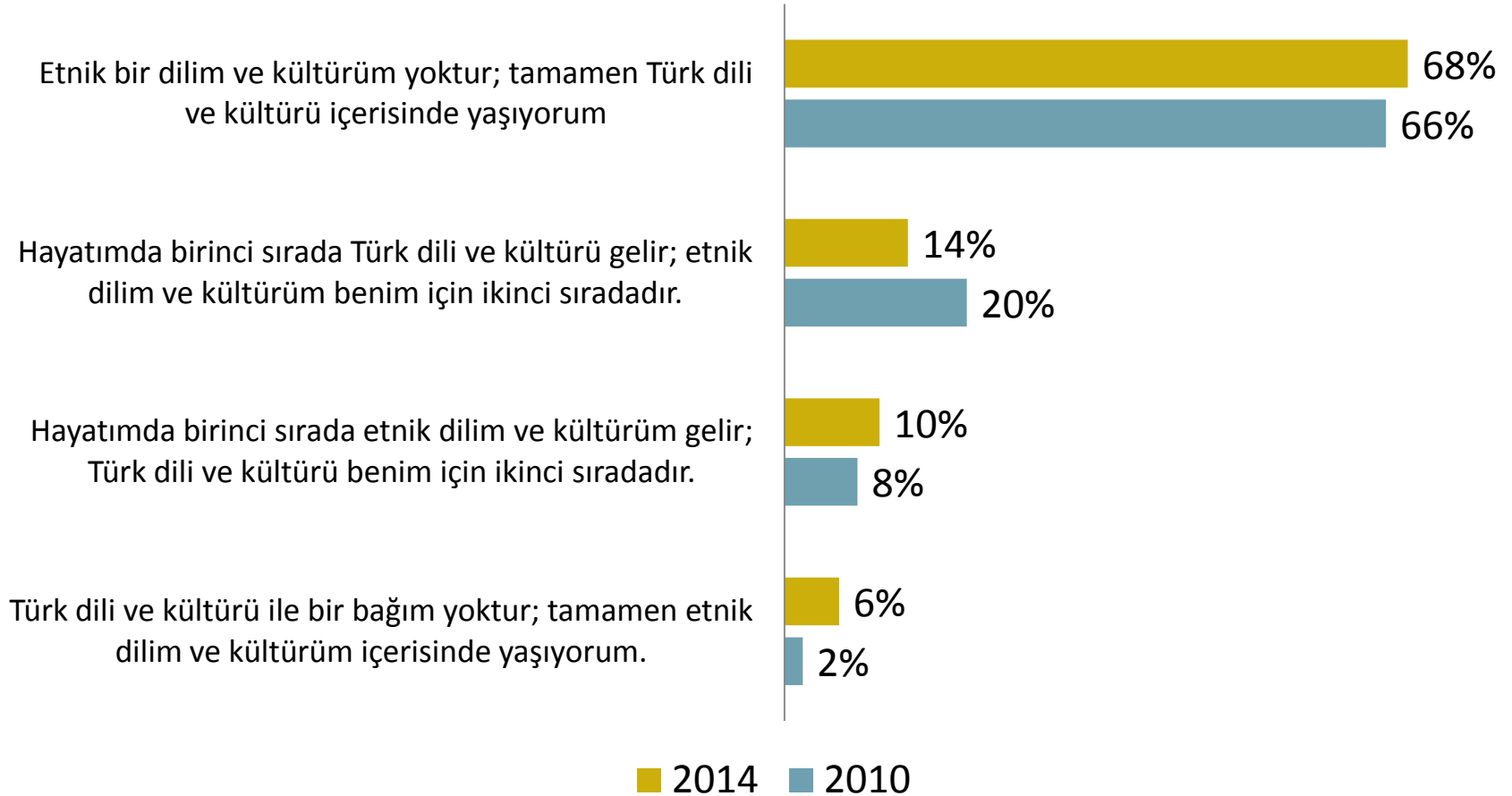
BÖLÜM 3

TÜRK KİMLİĞİ, DİLİ VE KÜLTÜRÜ HAKKINDA ALGILAR

Türkçenin ana diliniz olup olmadığını bize söyleyebilir misiniz?

Türk dili ve kültürünü, etnik dil ve kültürünüzle günlük hayatınızda nasıl kaynaştırdığınızı bize söyleyebilir misiniz? 2010-2014 Karşılaştırması

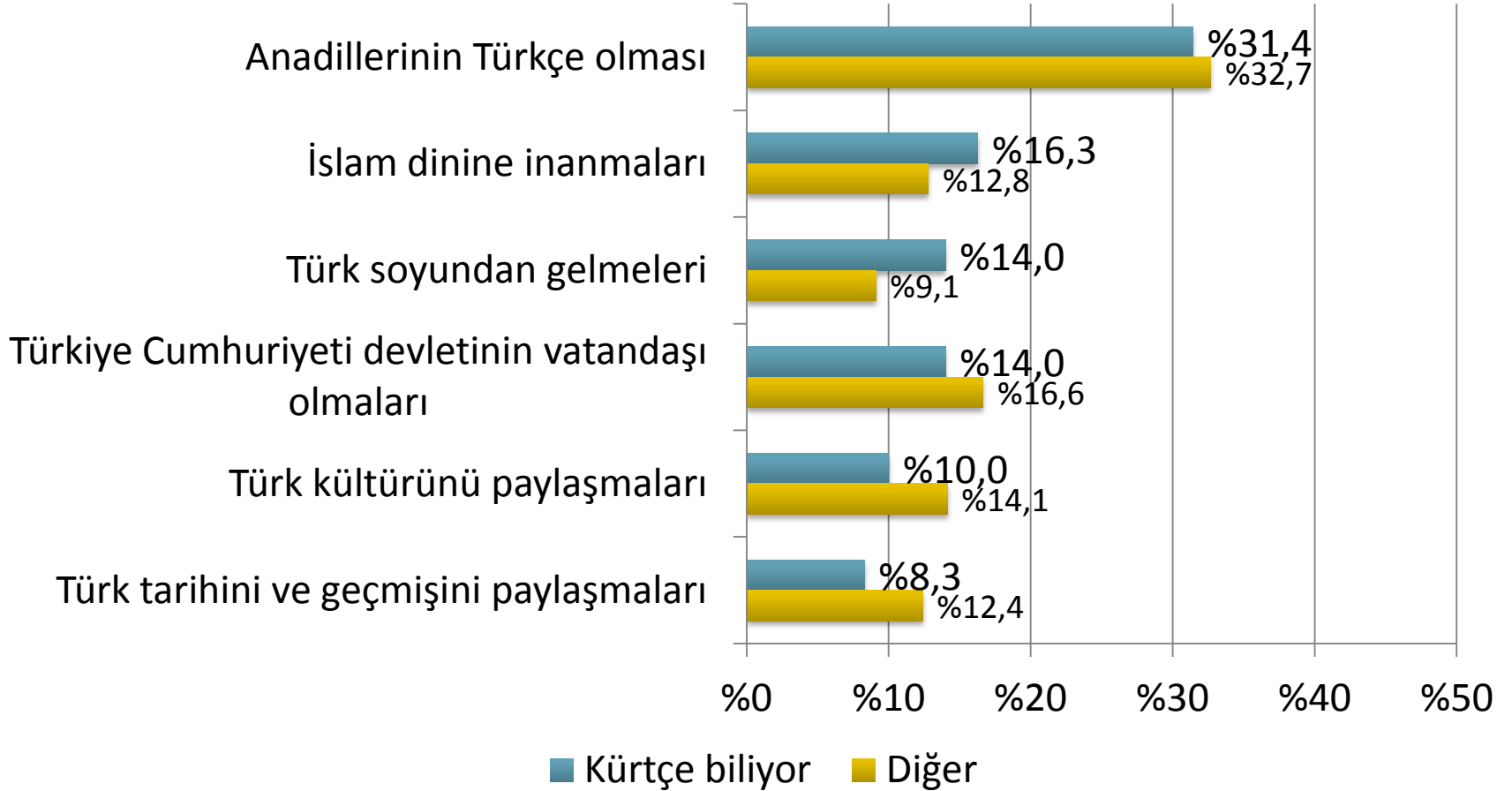
Türk Ulusunun Özellikleri

(2 Tercih, 1. ve 2. Tercihlerin Toplamı)

Türk Ulusunun Özellikleri

Kürtçe Bilenler-Bilmeyenler Karşılaştırması (2 Tercih, 1. Tercihlere Göre Sıralama)

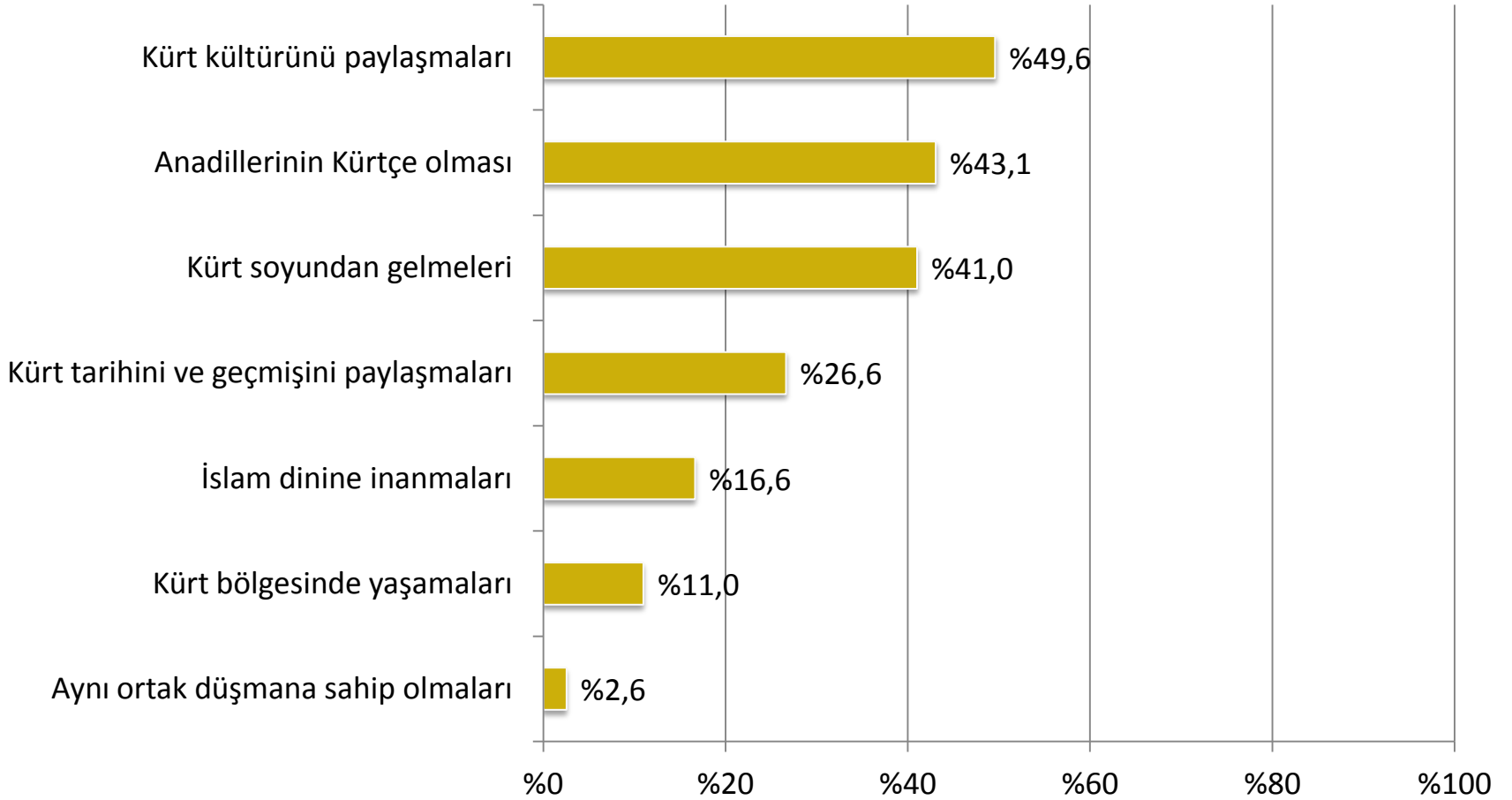
BÖLÜM 4

KÜRT KİMLİĞİ, DİLİ VE KÜLTÜRÜ HAKKINDA ALGILAR

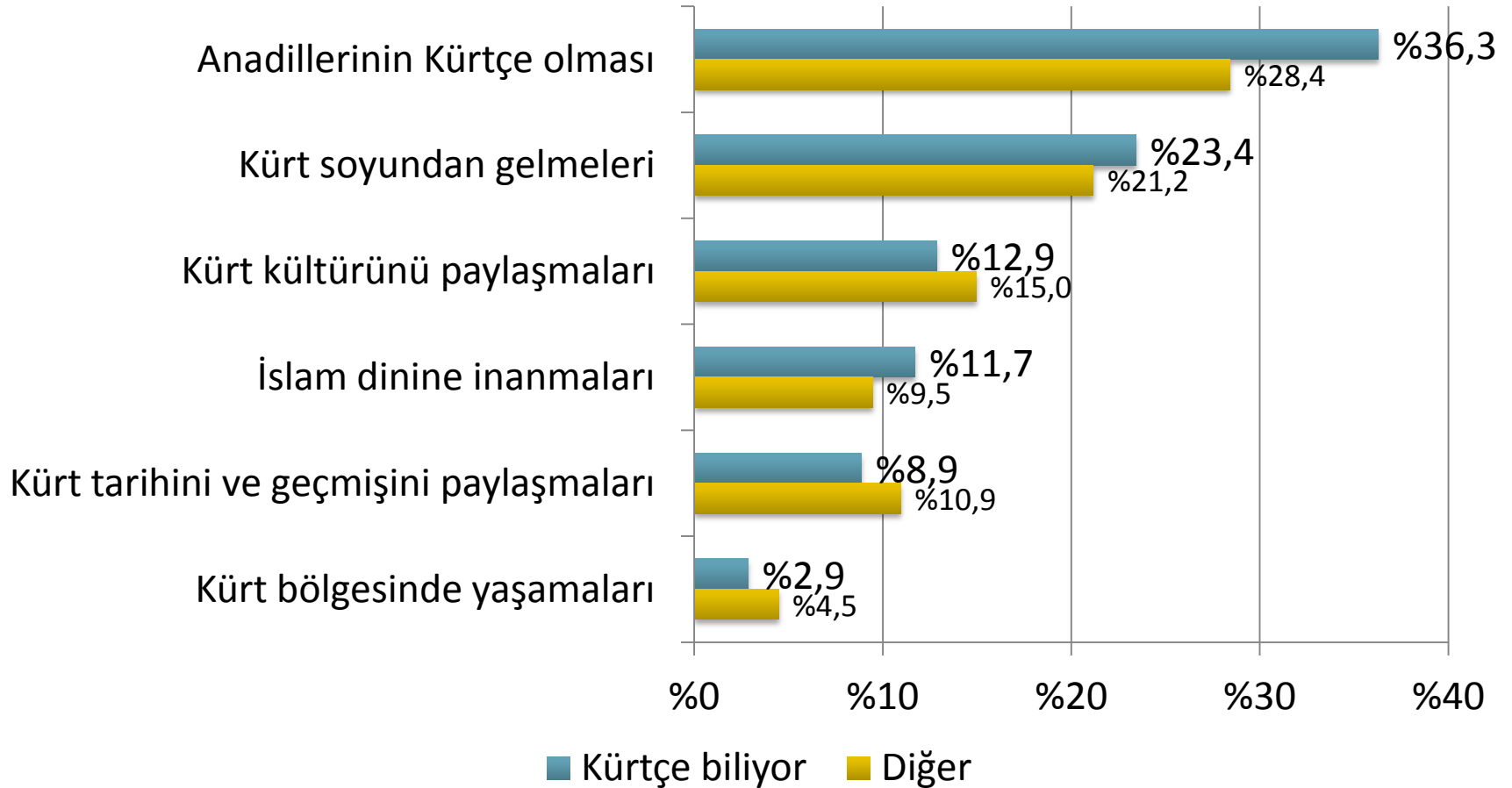
KÜRT Kimliğine Ait Olan İnsanların Ortak Özellikleri

(2 Tercih, 1. ve 2. Tercihlerin Toplamı)

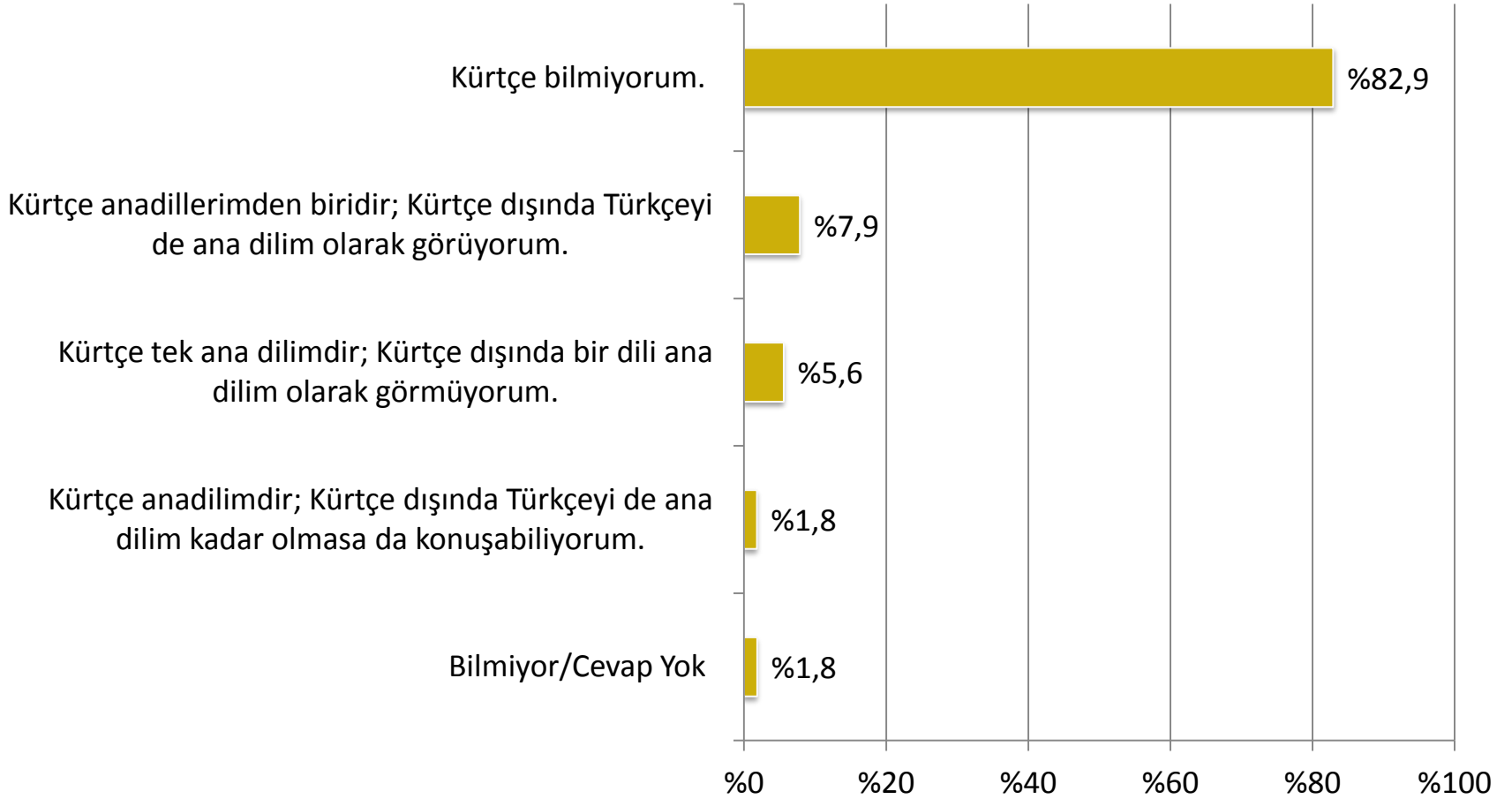

KÜRT Kimliğine Ait Olan İnsanların Özellikleri

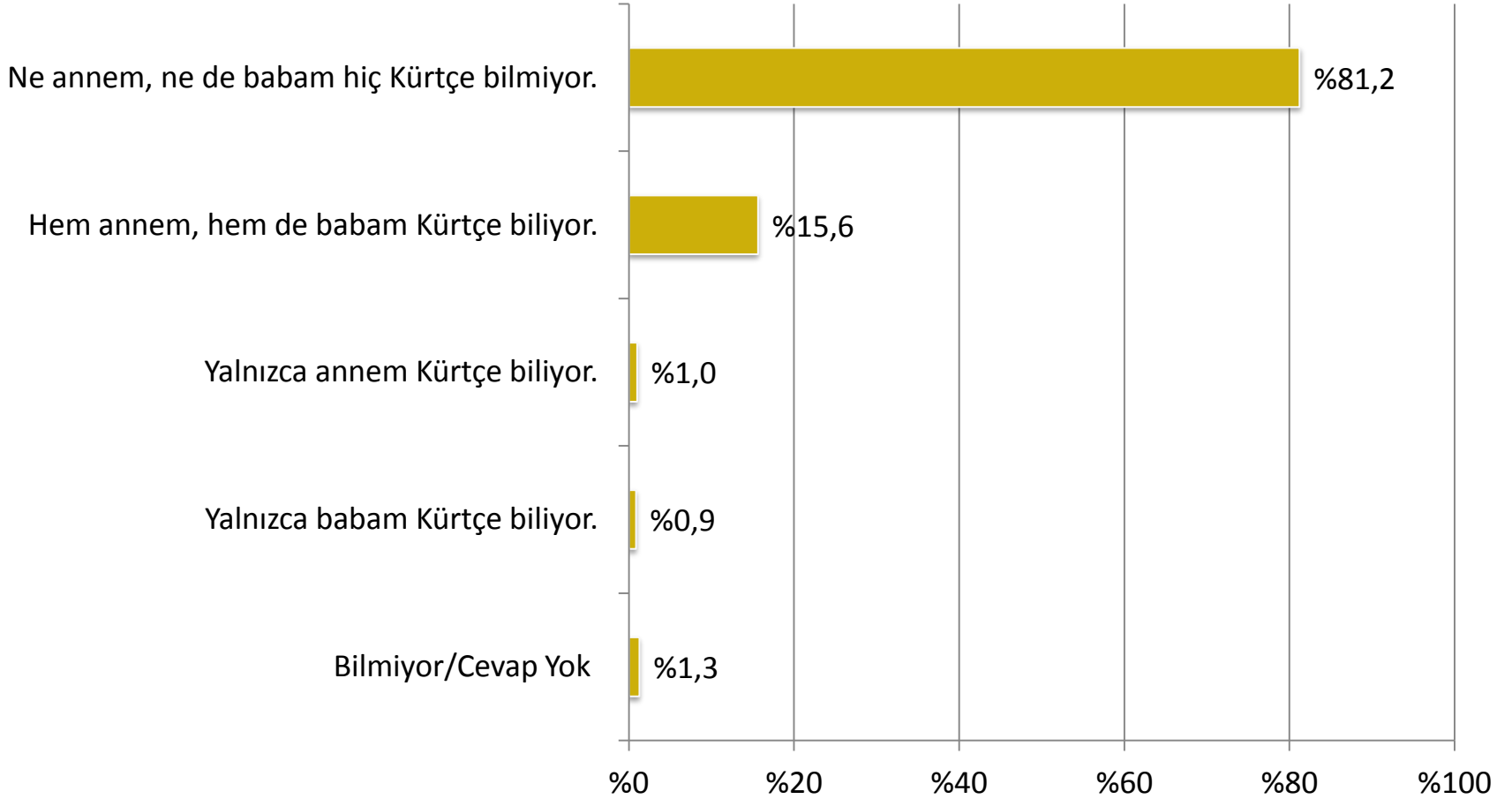
Kürtçe Bilenler-Bilmeyenler Karşılaştırması (2 Tercih, 1. Tercihlere Göre Sıralama)

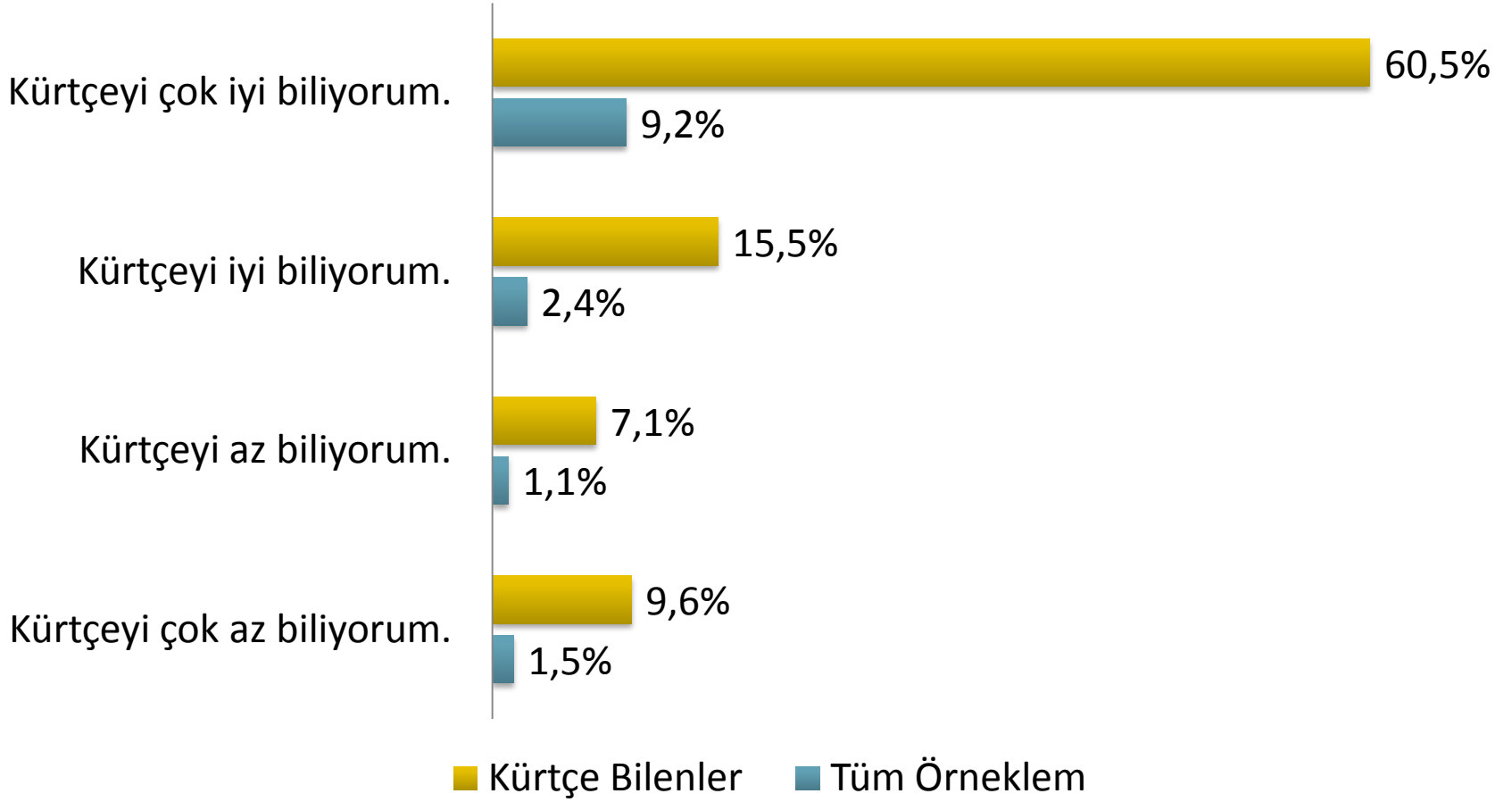
Kürtçenin ana diliniz olup olmadığını bize söyleyebilir misiniz?

Anne-Baba KÜRTÇE biliyor mu?

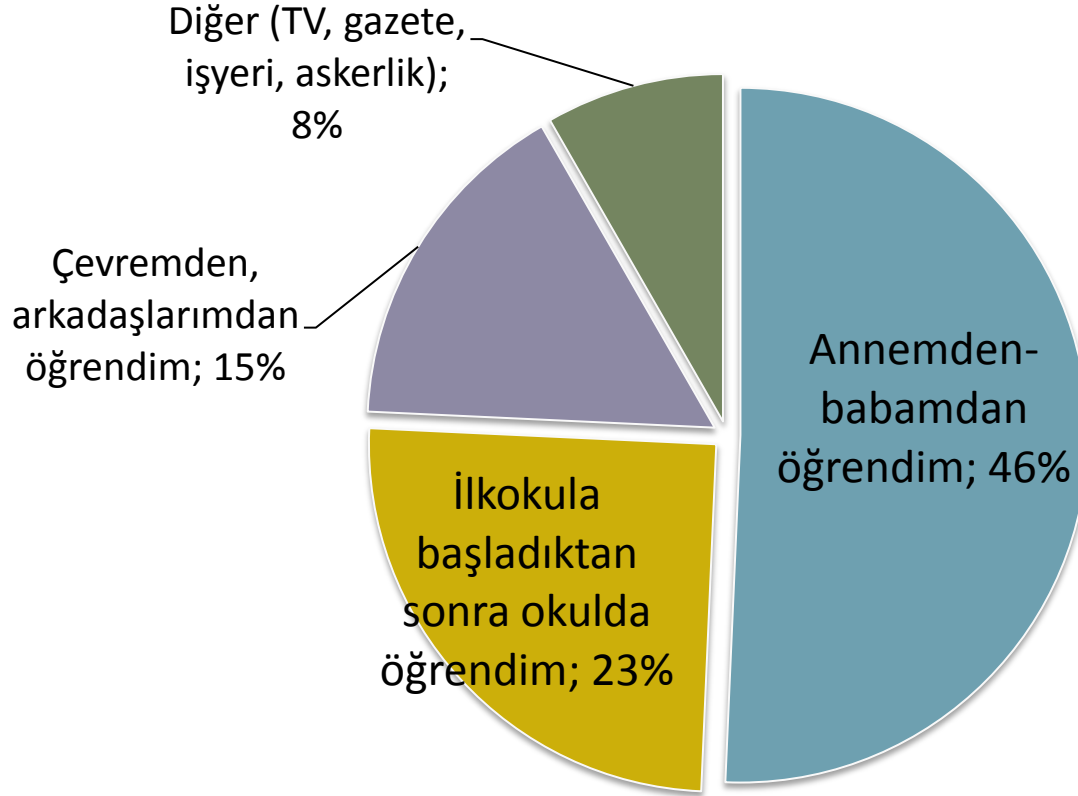

Kürtçeyi ne kadar bildiğinizi bize söyleyebilir misiniz?

Türkçeyi nerede öğrendiğinizi bize söyleyebilir misiniz?

(Yalnız Kürtçe Bilenlere Soruldu)

BÖLÜM 5

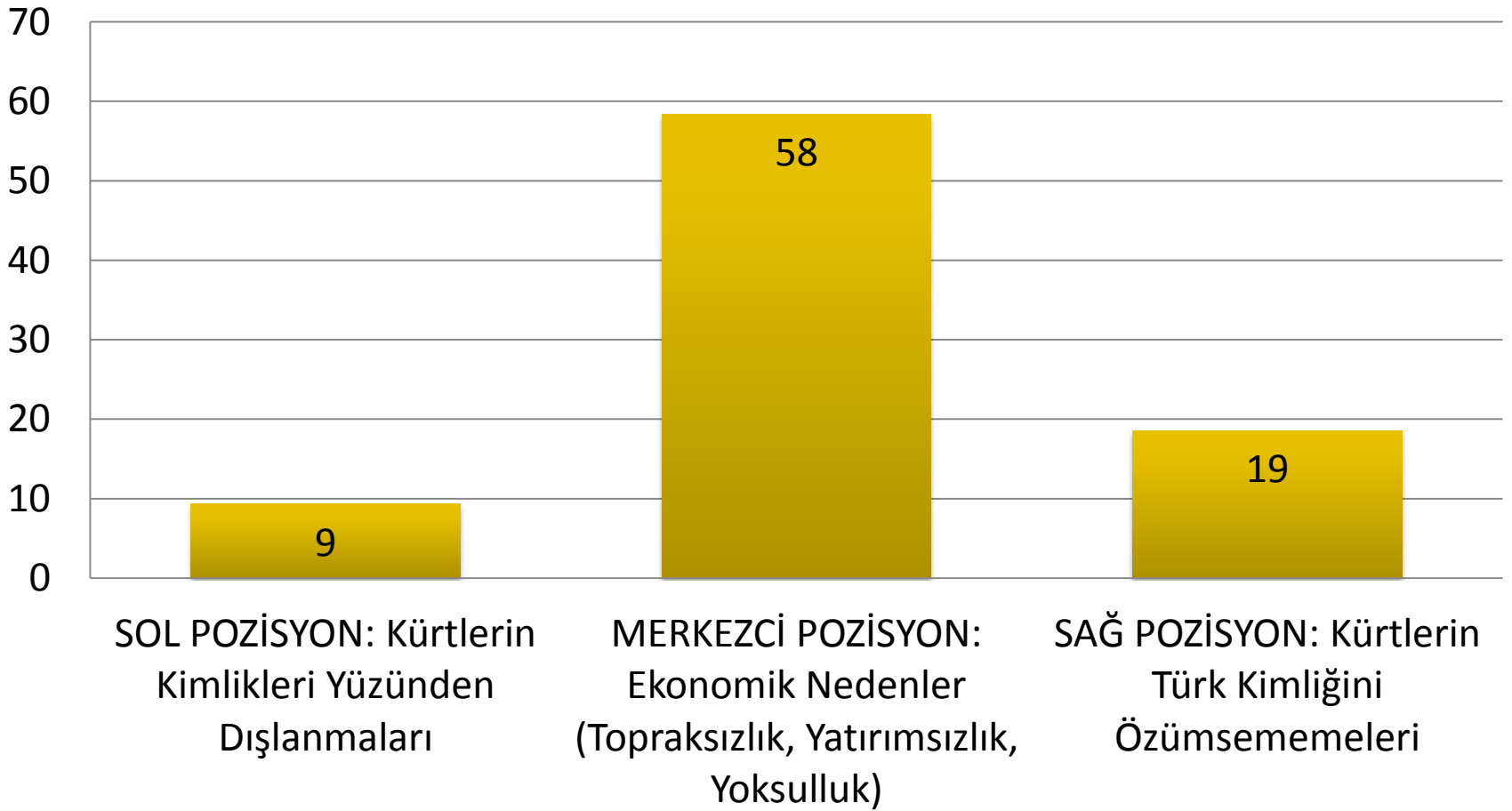
KÜRT SORUNUNUN SOSYAL NEDENLERİ HAKKINDA ALGILAR

KÜRT Sorununu Doğuran En Önemli SOSYAL Neden Hangisidir?

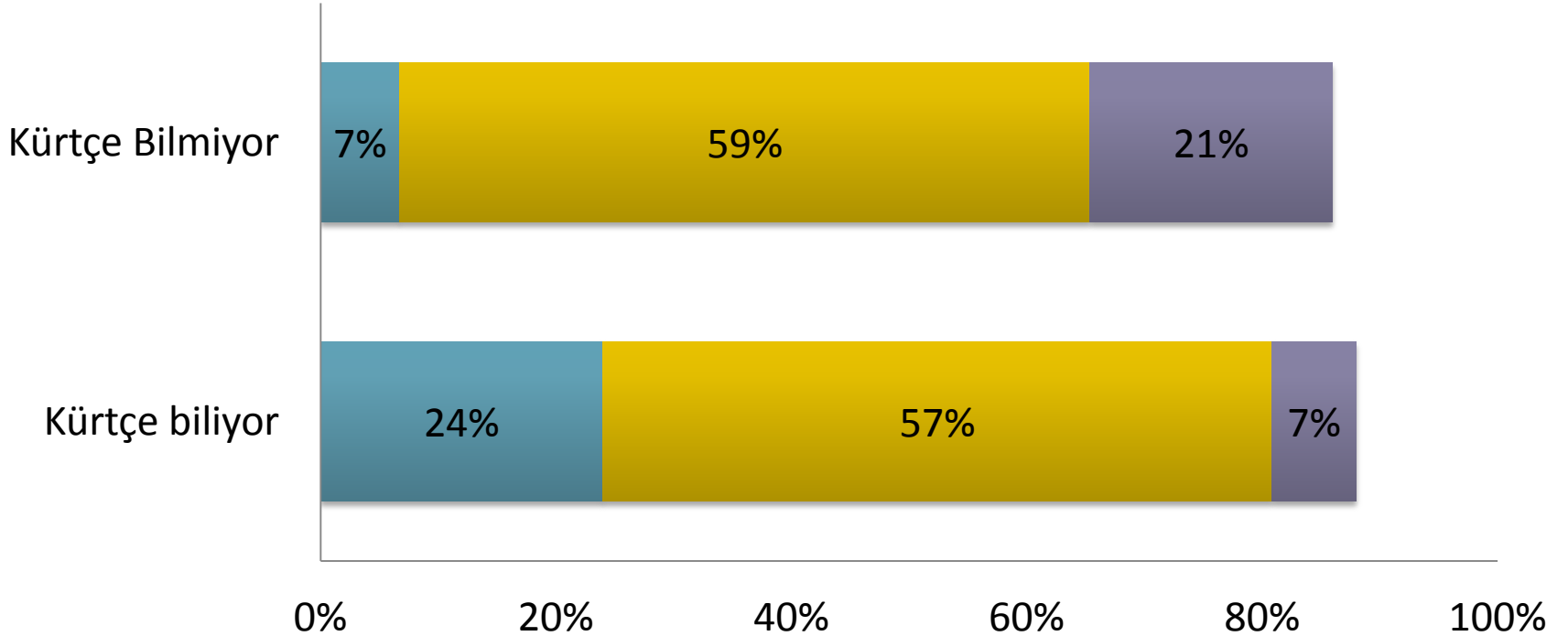

KÜRT Sorununu Doğuran En Önemli SOSYAL Neden...

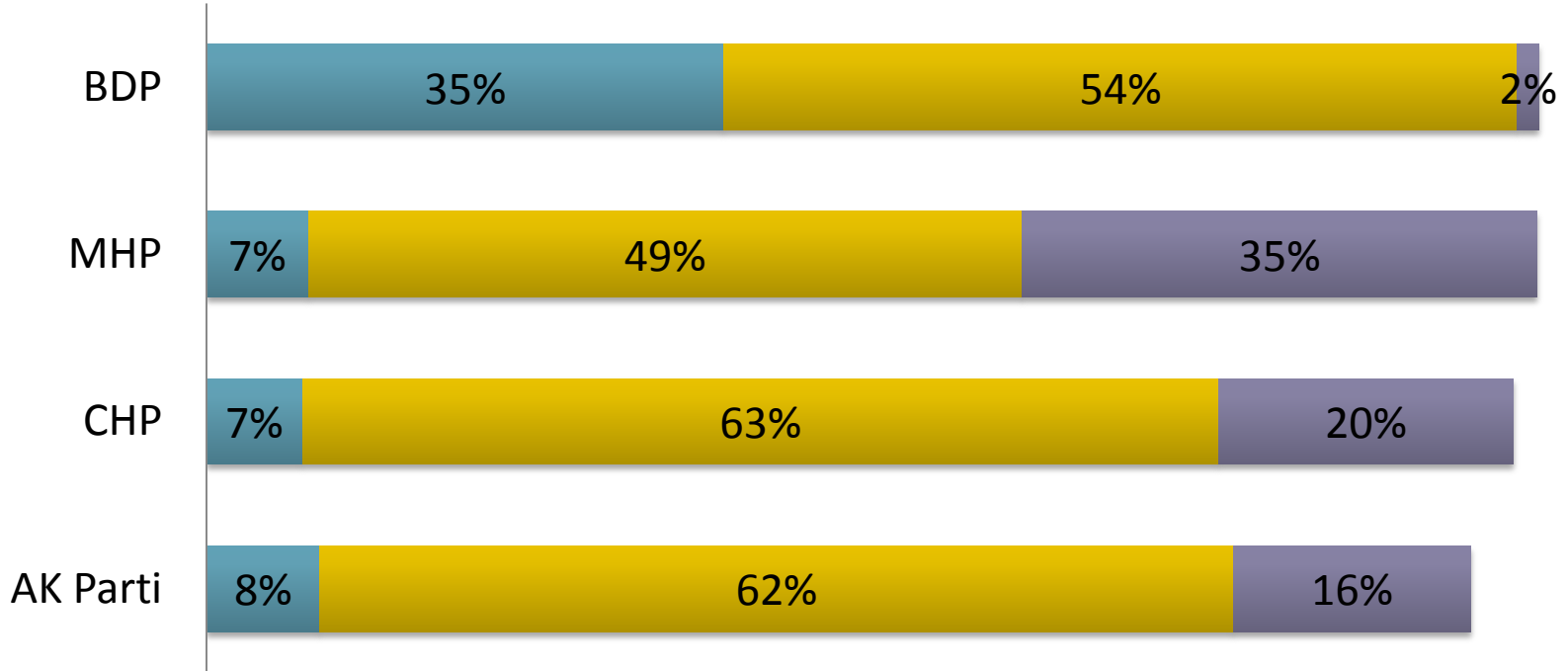

KÜRT Sorununu Doğuran En Önemli SOSYAL Neden... Kürtçe Bilenler-Bilmeyenler Karşılaştırması

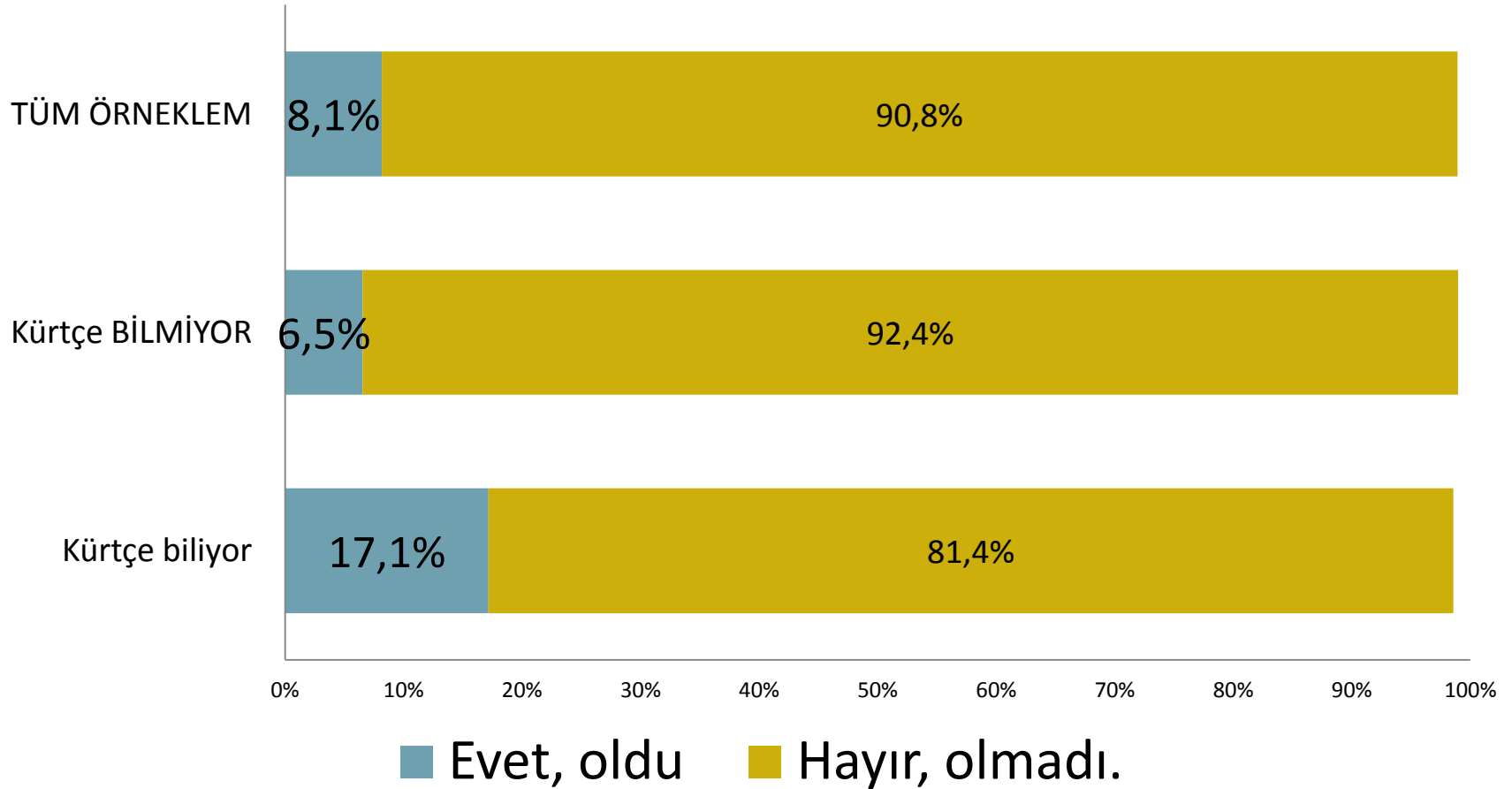
- SOL POZİSYON (Kürtlerin kimliklerinden ötürü ayrımcılığa uğraması)
- MERKEZCİ POZİSYON (Ekonomik Faktörler - Topraksızlık, Yatırımsızlık, Yoksulluk)
- SAĞ POZİSYON (Kürtlerin Türk kültürünü ve kimliğini yeterince benimsememiş olması)

KÜRT Sorununu Doğuran En Önemli SOSYAL Neden... Parti Tabanlarına Göre Karşılaştırma

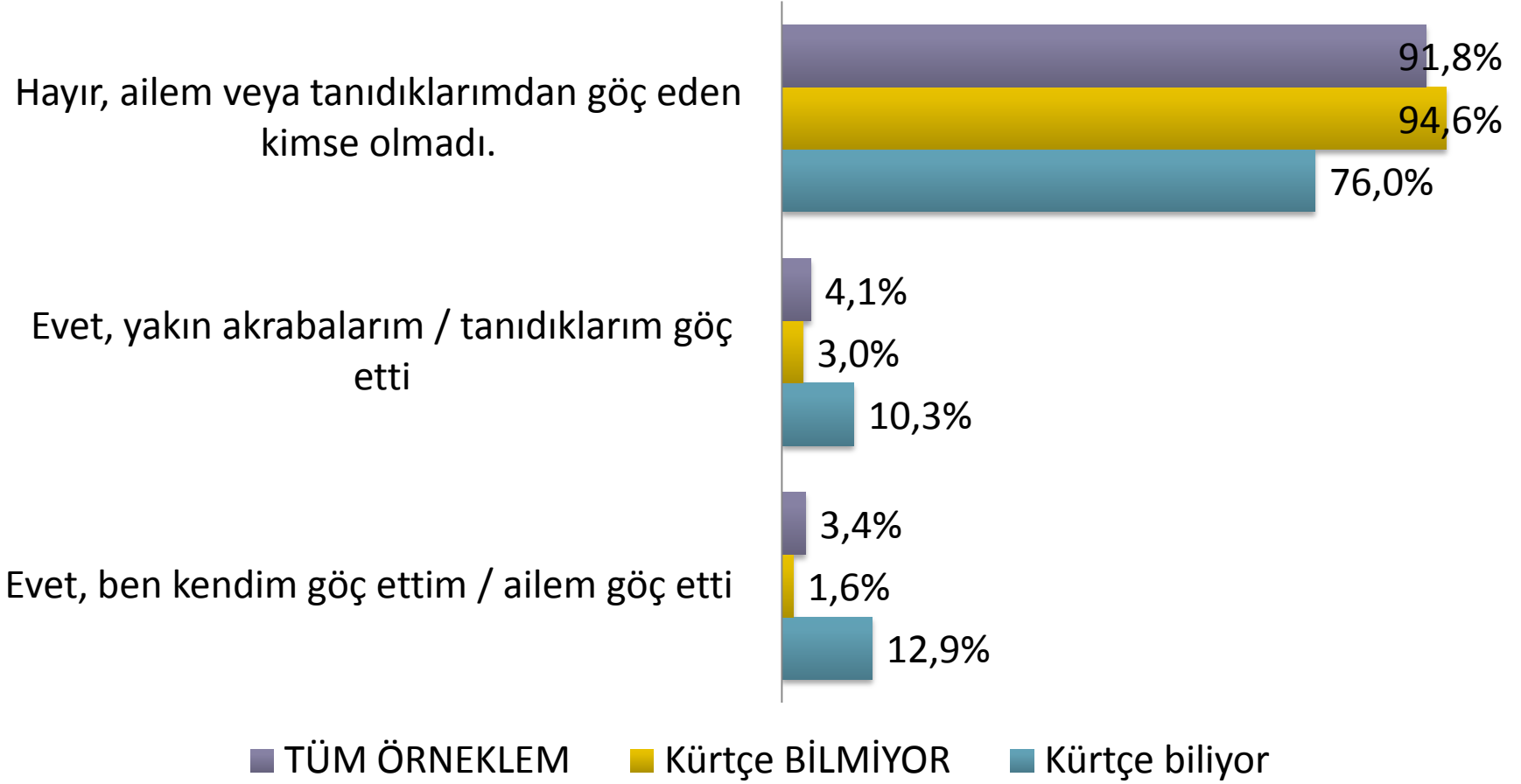

- SOL POZİSYON (Kürtlerin kimliklerinden ötürü ayrımcılığa uğraması)
- MERKEZCİ POZİSYON (Ekonomik Faktörler - Topraksızlık, Yatırımsızlık, Yoksulluk)
- SAĞ POZİSYON (Kürtlerin Türk kültürünü ve kimliğini yeterince benimsememiş olması)

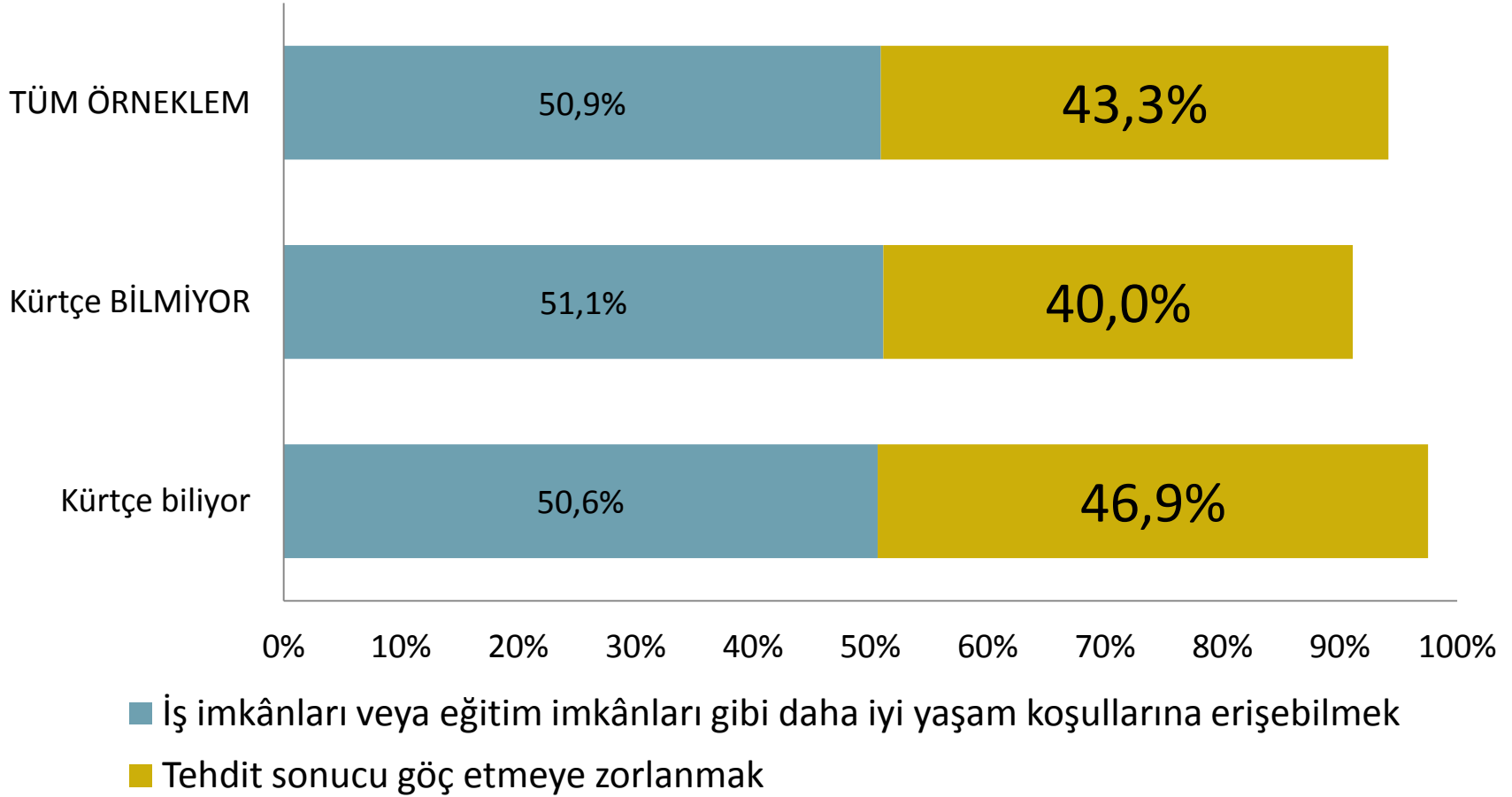
Son 30 yılda ailenizden/yakın çevrenizden yaralanan, sakat kalan veya hayatını kaybeden kişilerin olup olmadığını söyleyebilir misiniz? (Herkes soruldu)

Son 30 yılda ailenizden/yakın çevrenizden yaşadığı yeri terkedip, başka yerlere göç eden kişiler oldu mu?

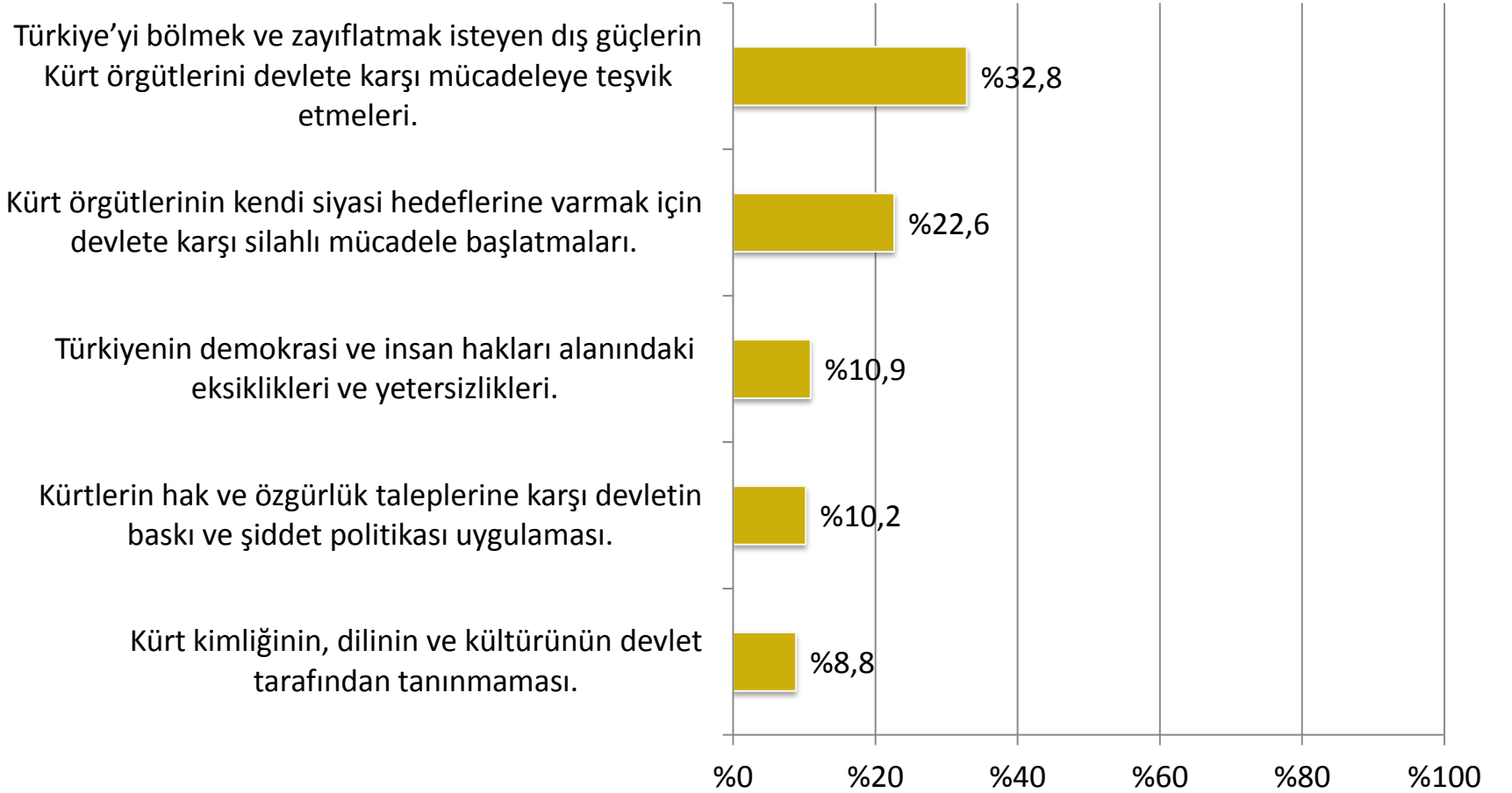
Göç etmenizin en temel sebebini okuyacaklarımdan hangisi daha iyi ifade eder? (Sadece Göç Edenlere Soruldu)

BÖLÜM 6

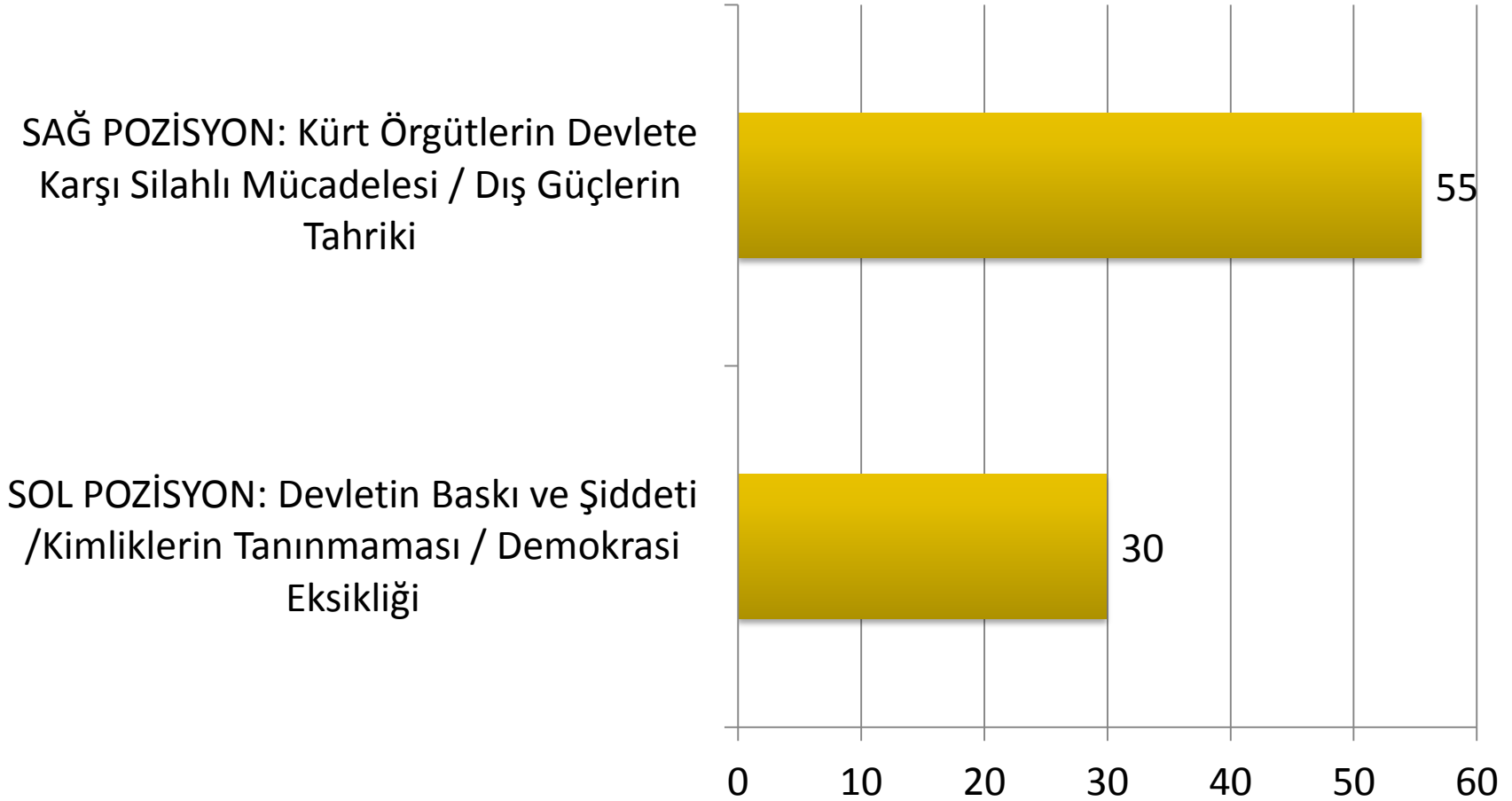
KÜRT SORUNUNUN SİYASİ NEDENLERİ HAKKINDA ALGILAR

Kürt sorununu doğuran en önemli siyasi neden nedir?

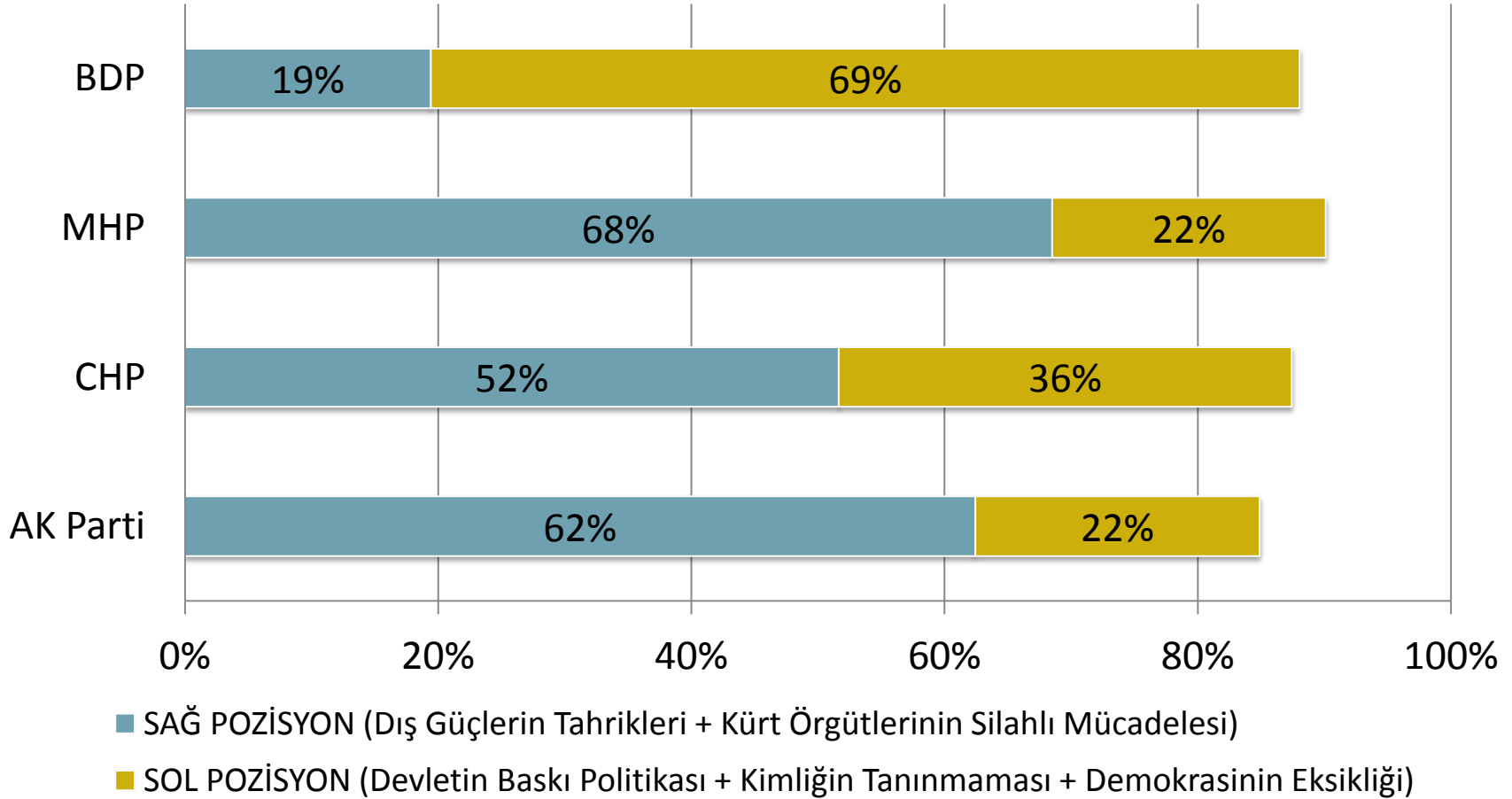

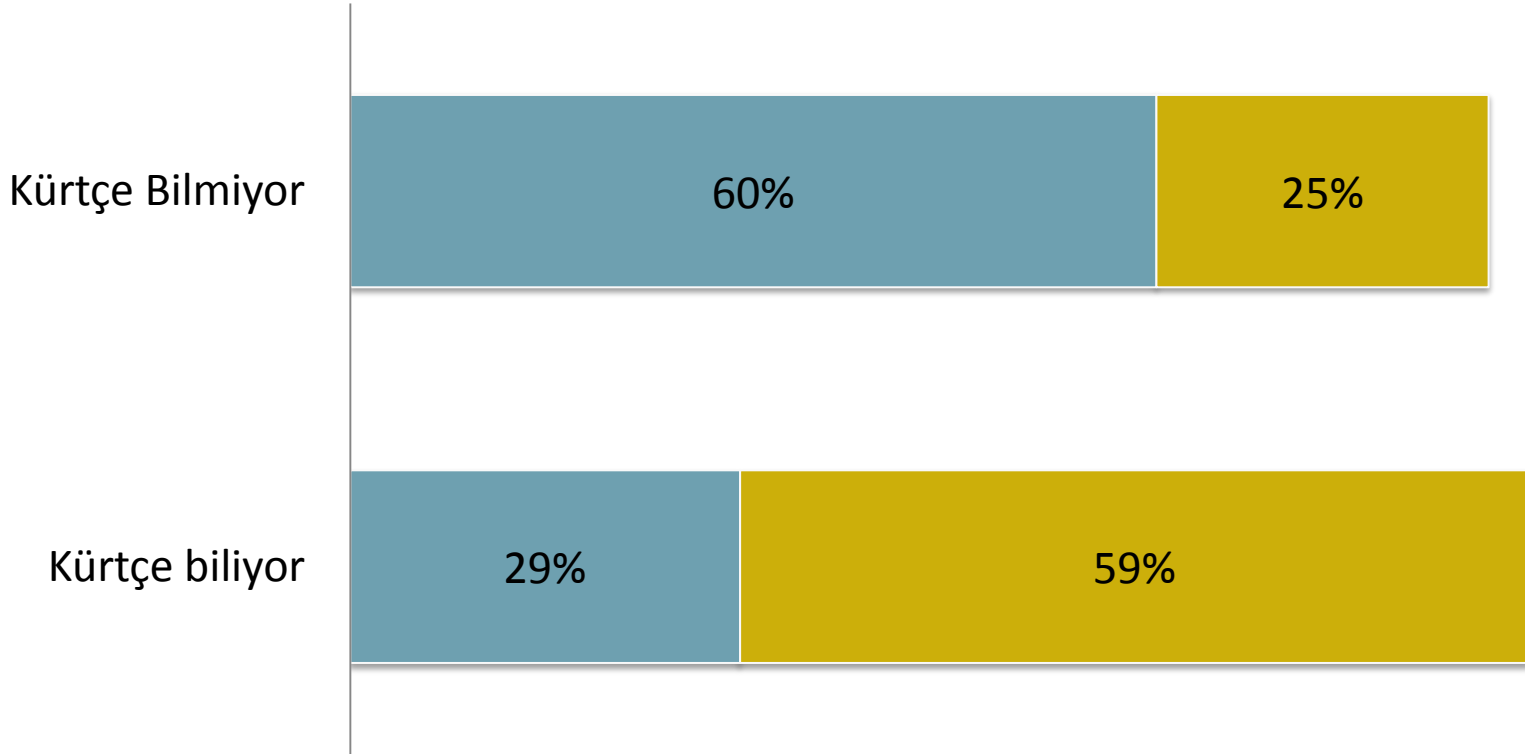
Kürt sorununu doğuran en önemli siyasi neden...

KÜRT Sorununu Doğuran En Önemli SİYASİ Neden... Parti Tabanlarına Göre Karşılaştırma

KÜRT Sorununu Doğuran En Önemli SiYASİ Neden... Kürtçe Bilenler-Bilmeyenler Karşılaştırması

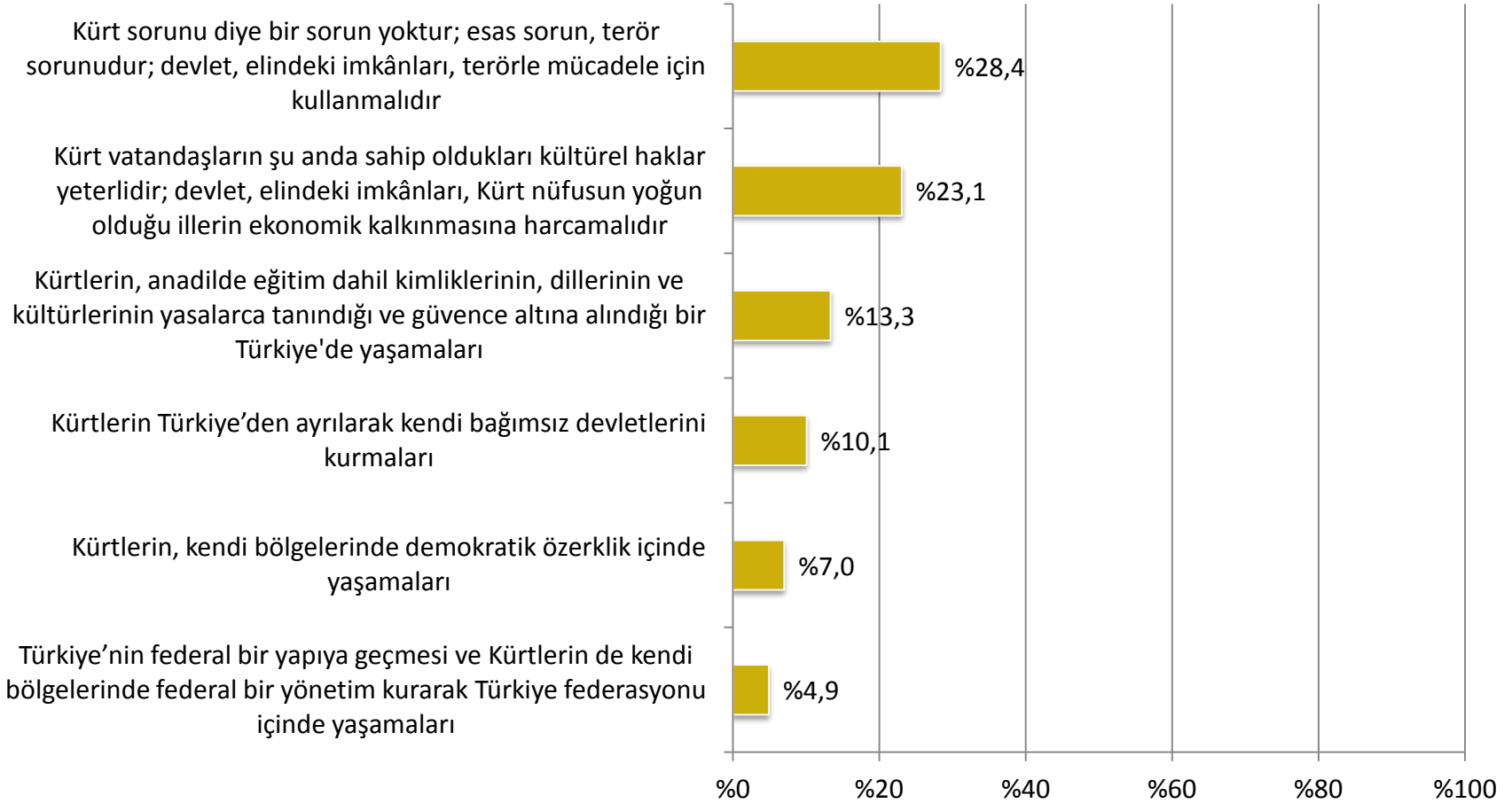

- SAĞ POZİSYON (Dış Güçlerin Tahrikleri + Kürt Örgütlerinin Silahlı Mücadelesi)
- SOL POZİSYON (Devletin Baskı Politikası + Kimliğin Tanınmaması + Demokrasinin Eksikliği)

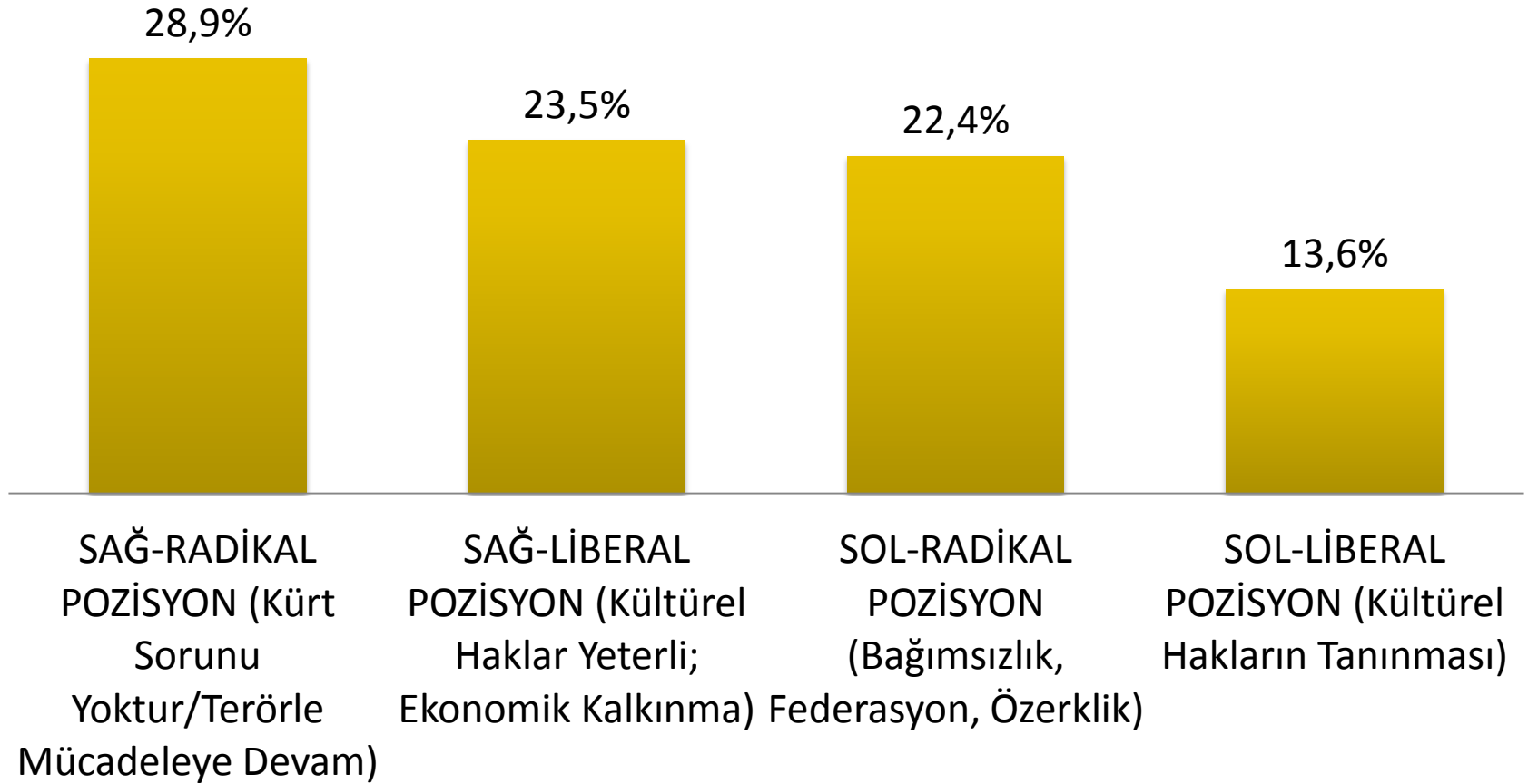
BÖLÜM 7

KÜRT SORUNUNUN EN İYİ ÇÖZÜMÜNE İLİŞKİN ALGILAR

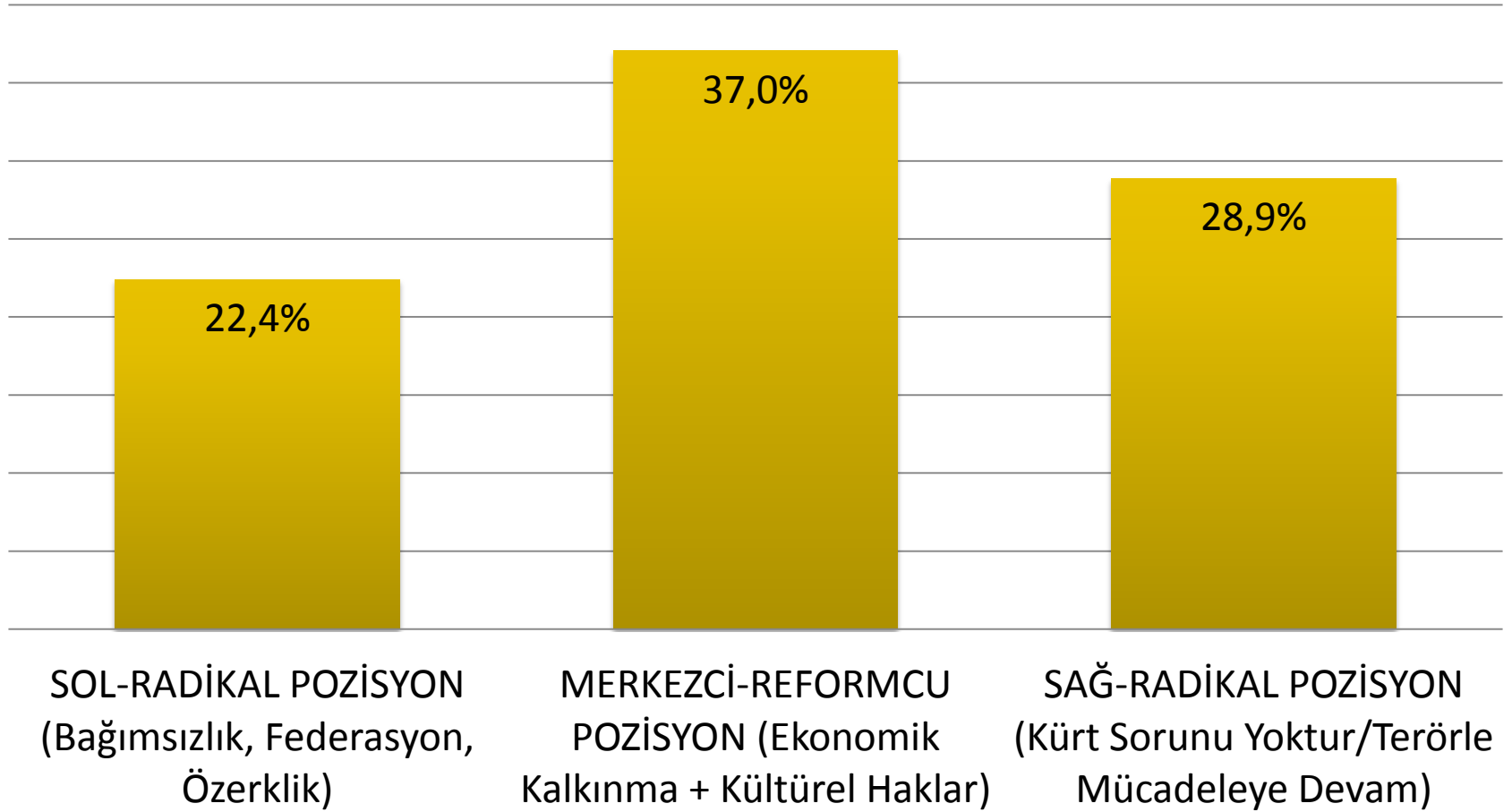
KÜRT Sorununun En İyi Siyasi Çözümü Sizce Hangisidir?

KÜRT Sorununun En İyi Siyasi Çözümü...

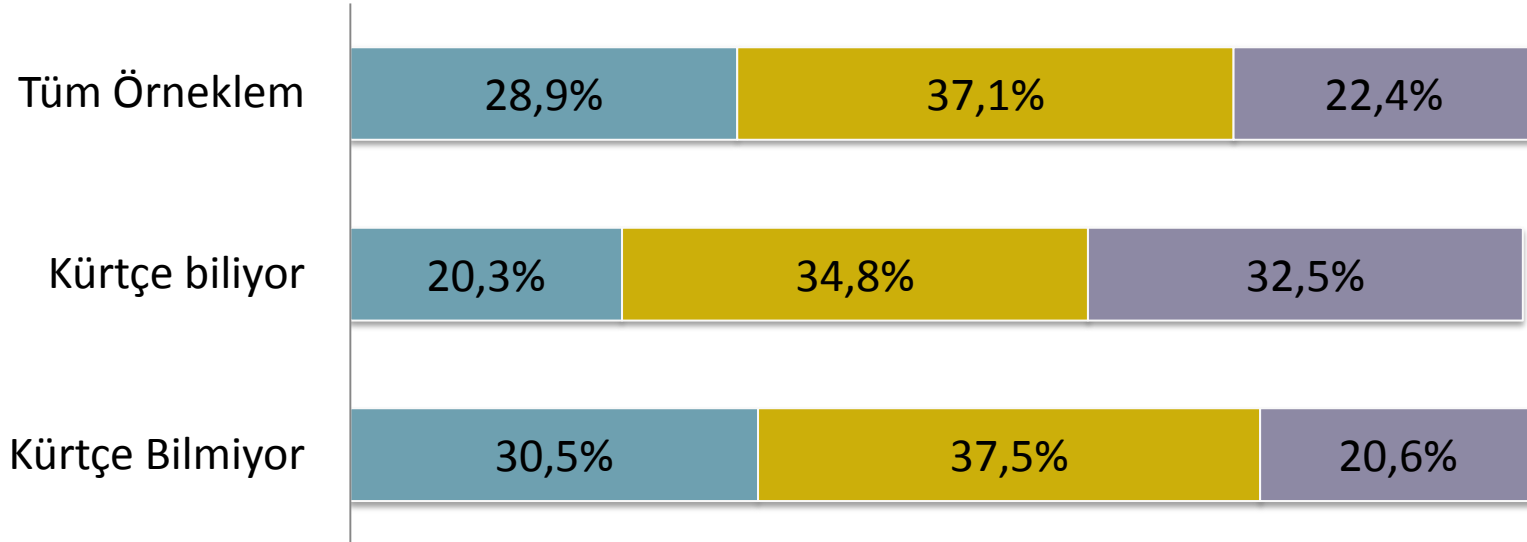

KÜRT Sorununun En İyi Siyasi Çözümü...

KÜRT Sorununun En İyi Siyasi Çözümü....

Kürtçe Bilenler-Bilmeyenler Karşılaştırması

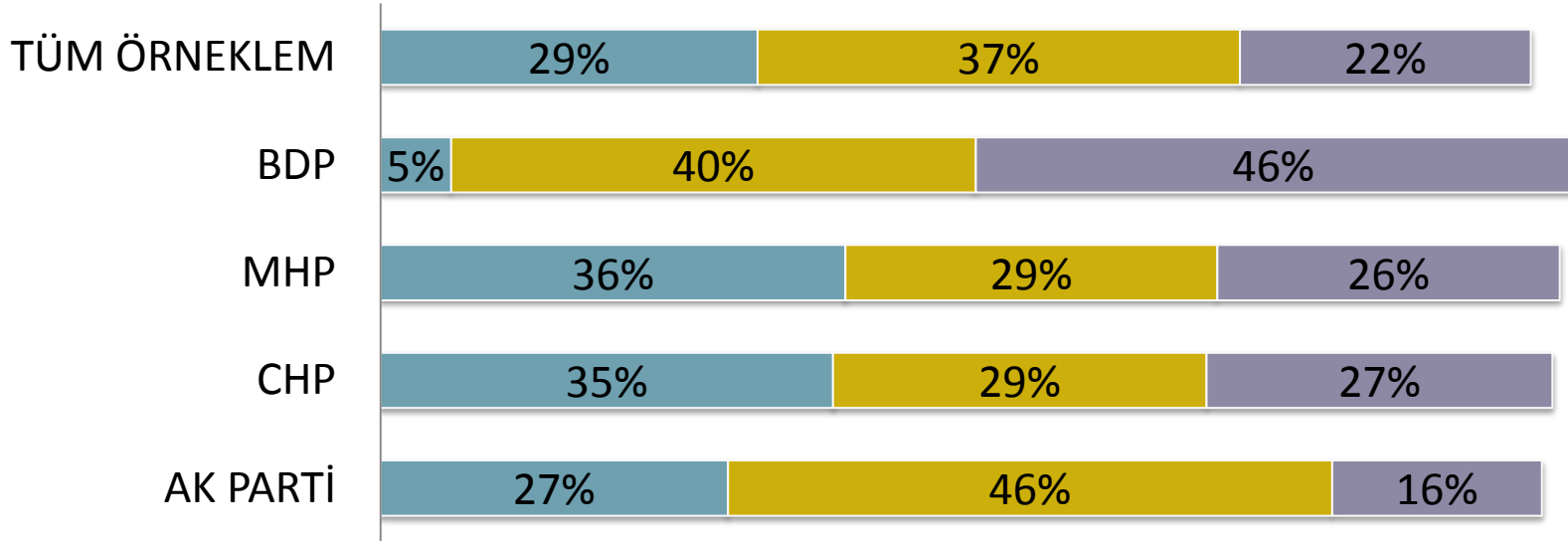

- SAĞ-RADİKAL POZİSYON (Kürt Sorunu Yoktur/Terörle Mücadeleye Devam)
- MERKEZCİ-REFORMCU POZİSYON (EKONOMİK KALKINMA + KÜLTÜREL HAKLARIN GENİŞLETİLMESİ)
- SOL-RADİKAL POZİSYON (Bağımsızlık, Federasyon, Özerklik)

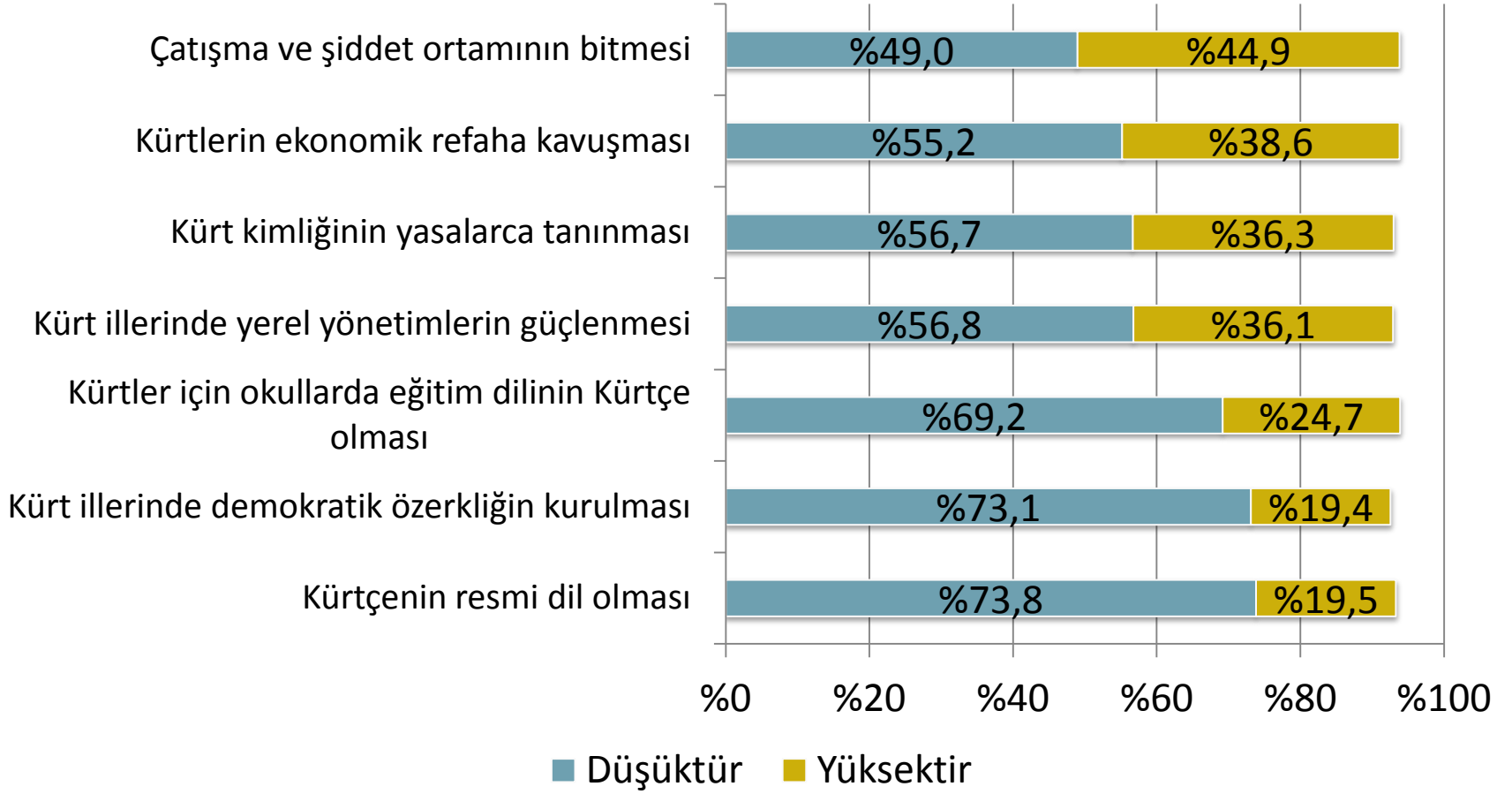
KÜRT Sorununun En İyi Siyasi Çözümü....

Parti Tabanlarına Göre Karşılaştırma

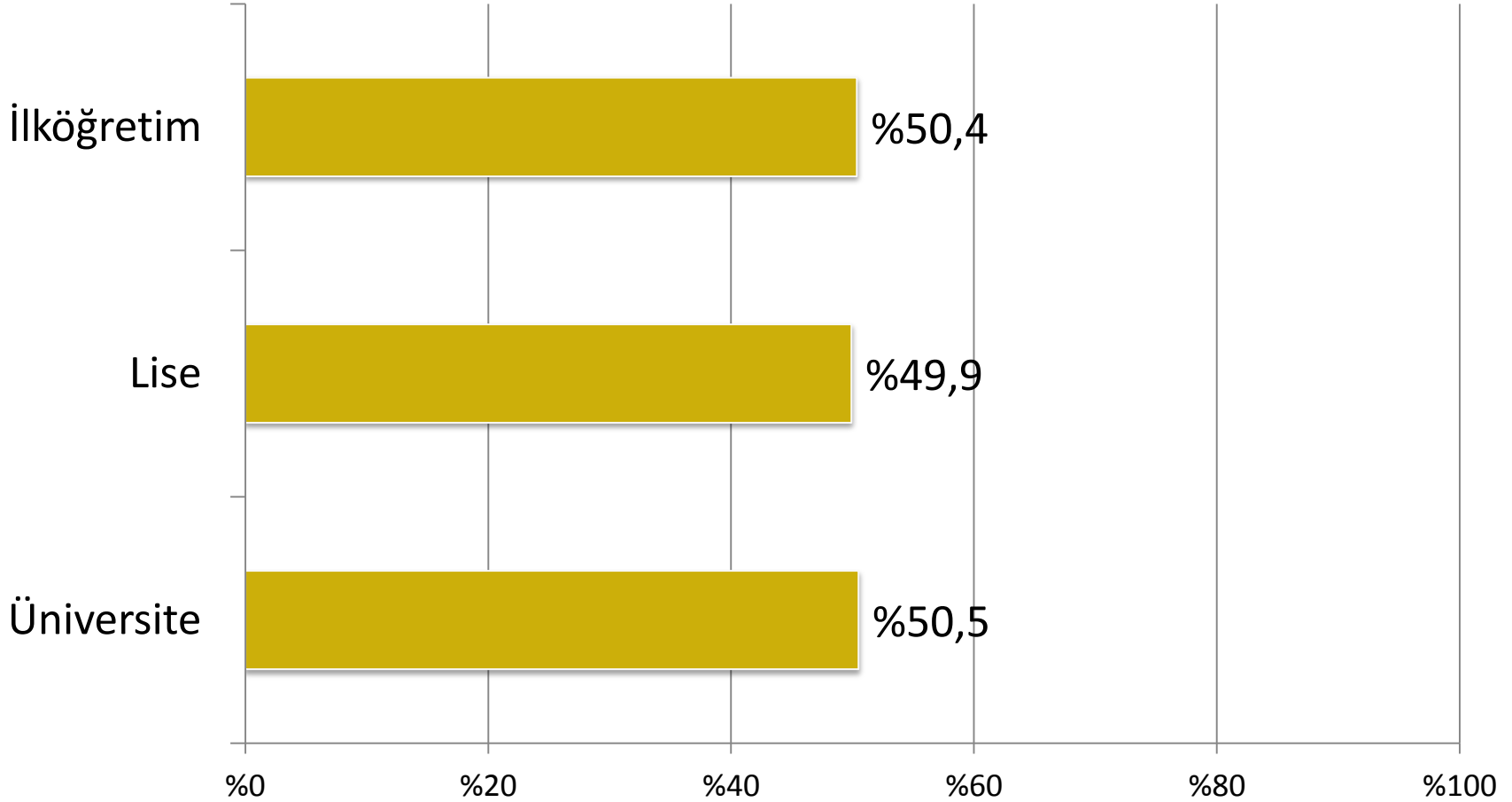
- SAĞ-RADİKAL POZİSYON (Kürt Sorunu Yoktur/Terörle Mücadeleye Devam)
- MERKEZCİ-REFORMCU POZİSYON (EKONOMİK KALKINMA + KÜLTÜREL HAKLARIN GENİŞLETİLMESİ)
- SOL-RADİKAL POZİSYON (Bağımsızlık, Federasyon, Özerklik)

Kürt Sorunu Hakkında İleri Sürülen Çeşitli Çözüm Seçeneklerinin Gerçekleşme İhtimali Sizce Nedir?

Çocuğunuzu KÜRTÇE eğitim yapılan okula gönderir misiniz?

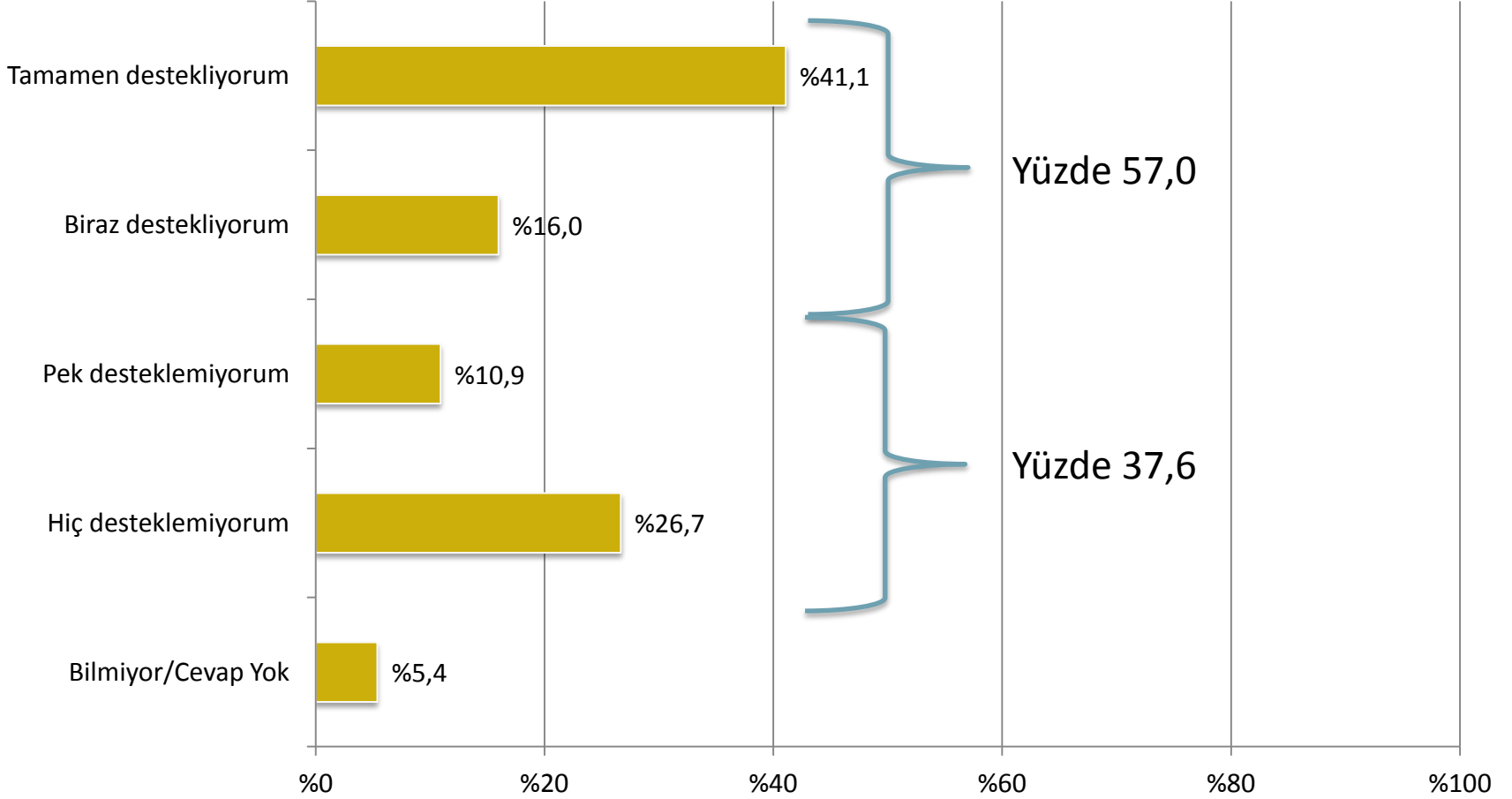
(Yalnızca Kürtçe Bilenlere Soruldu)

BÖLÜM 8

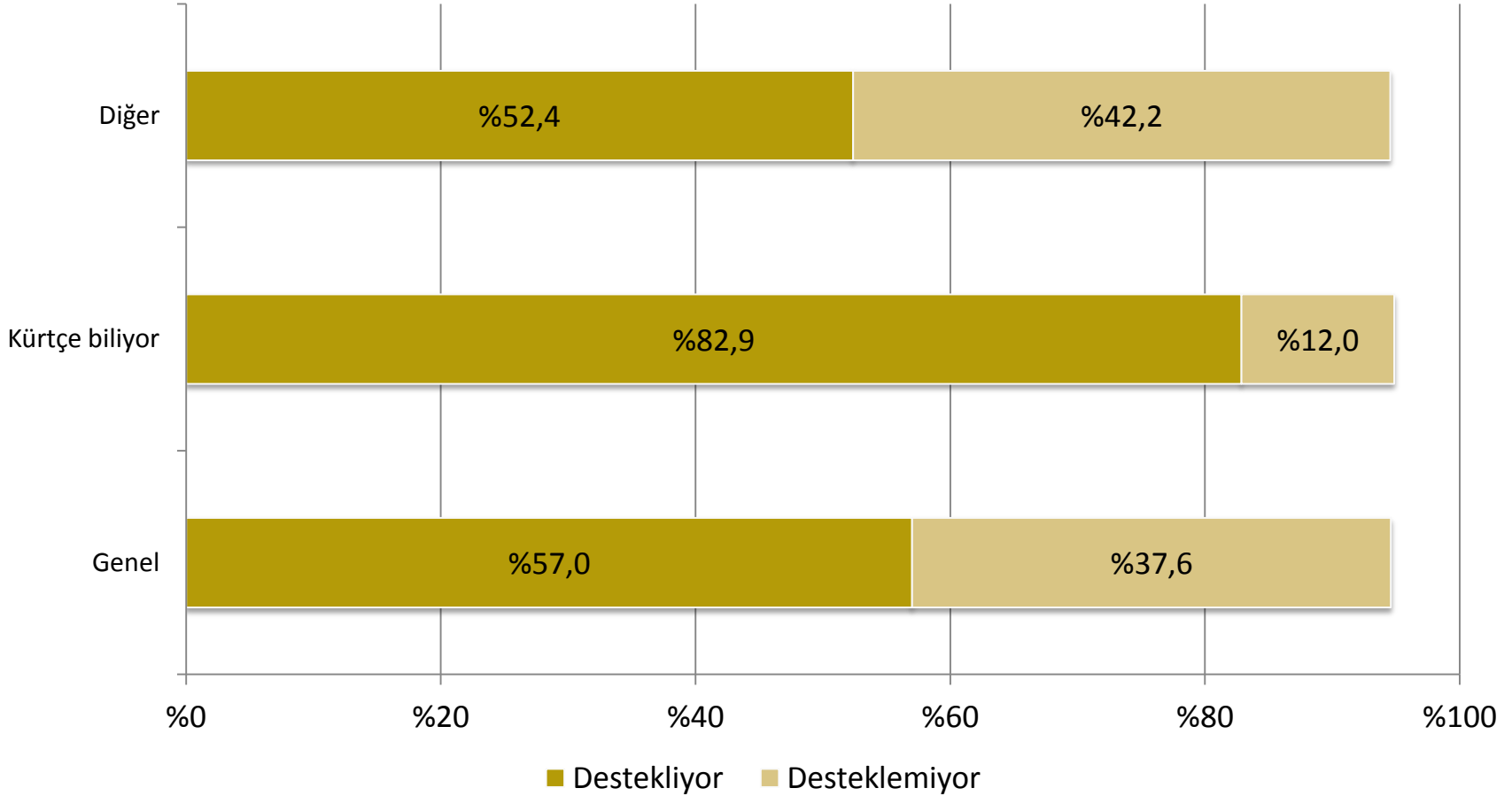
ÇÖZÜM SÜRECİNE İLİŞKİN ALGILAR

Çözüm Sürecini Destekliyor musunuz?

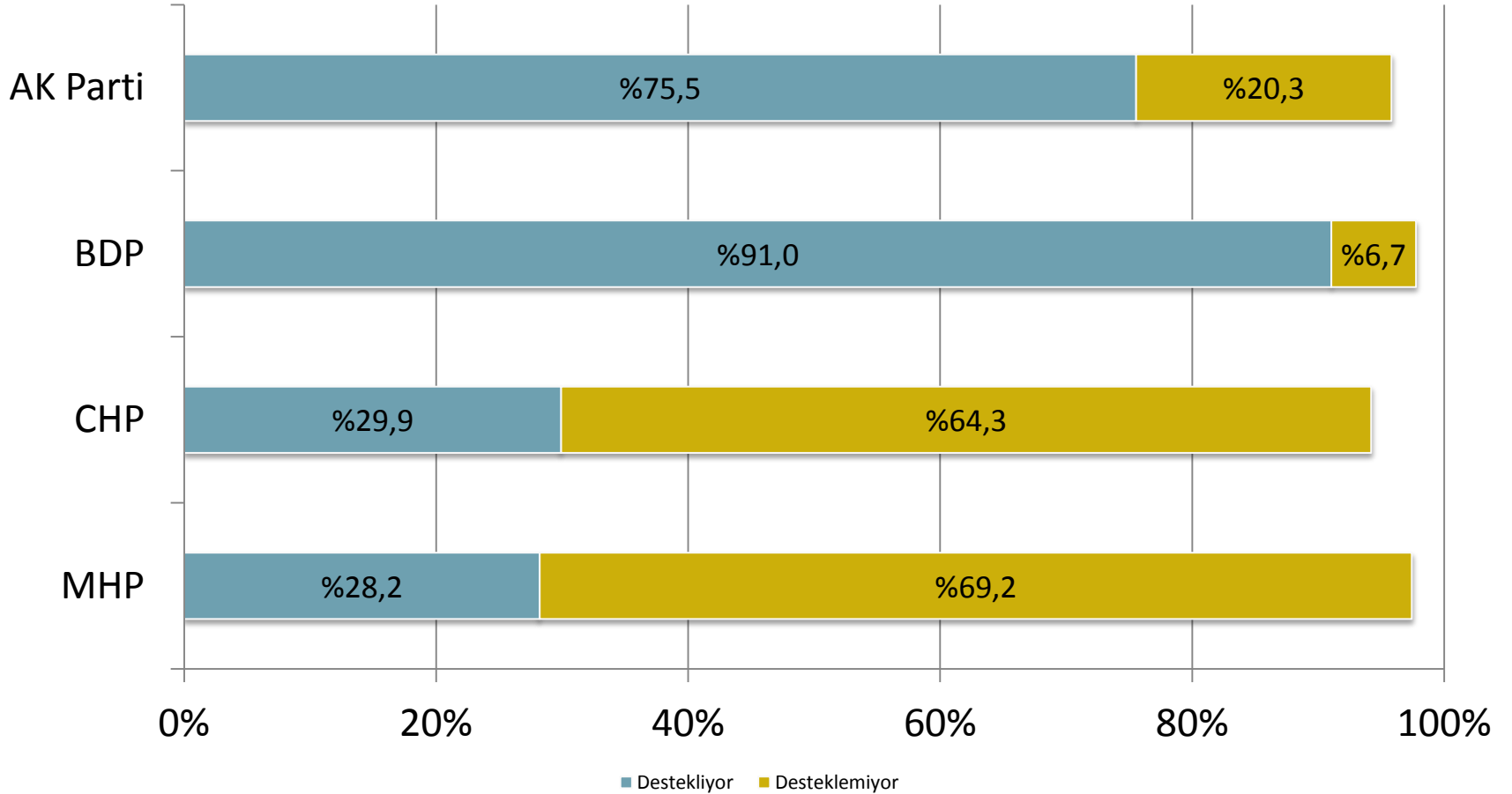
Çözüm Sürecini Destekliyor musunuz?

Kürtçe Bilenler-Bilmeyenler Karşılaştırması

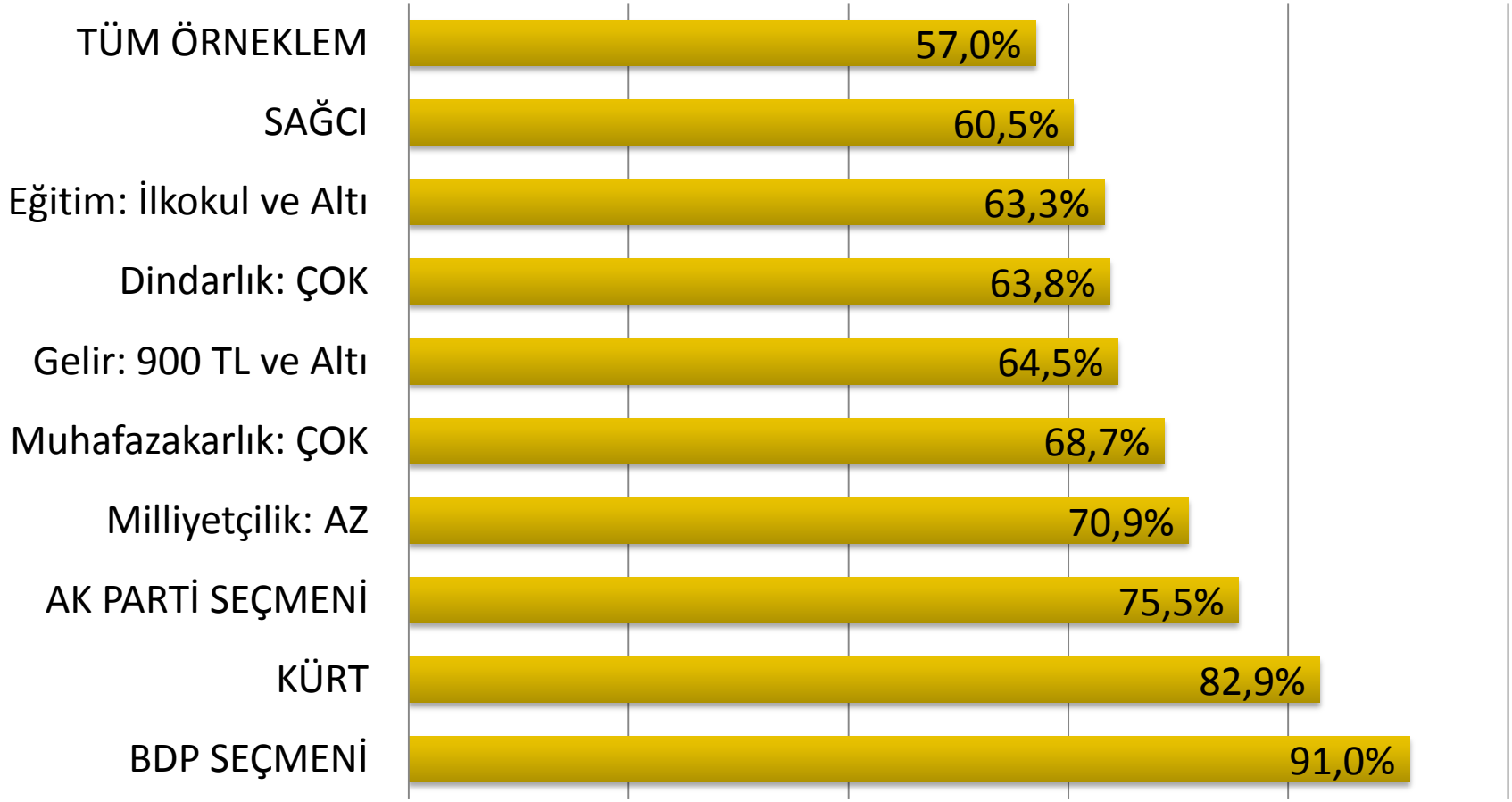
Çözüm Sürecini Destekliyor musunuz?

Parti Tabanlarına Göre Karşılaştırma

Çözüm Sürecini Destekliyor musunuz?

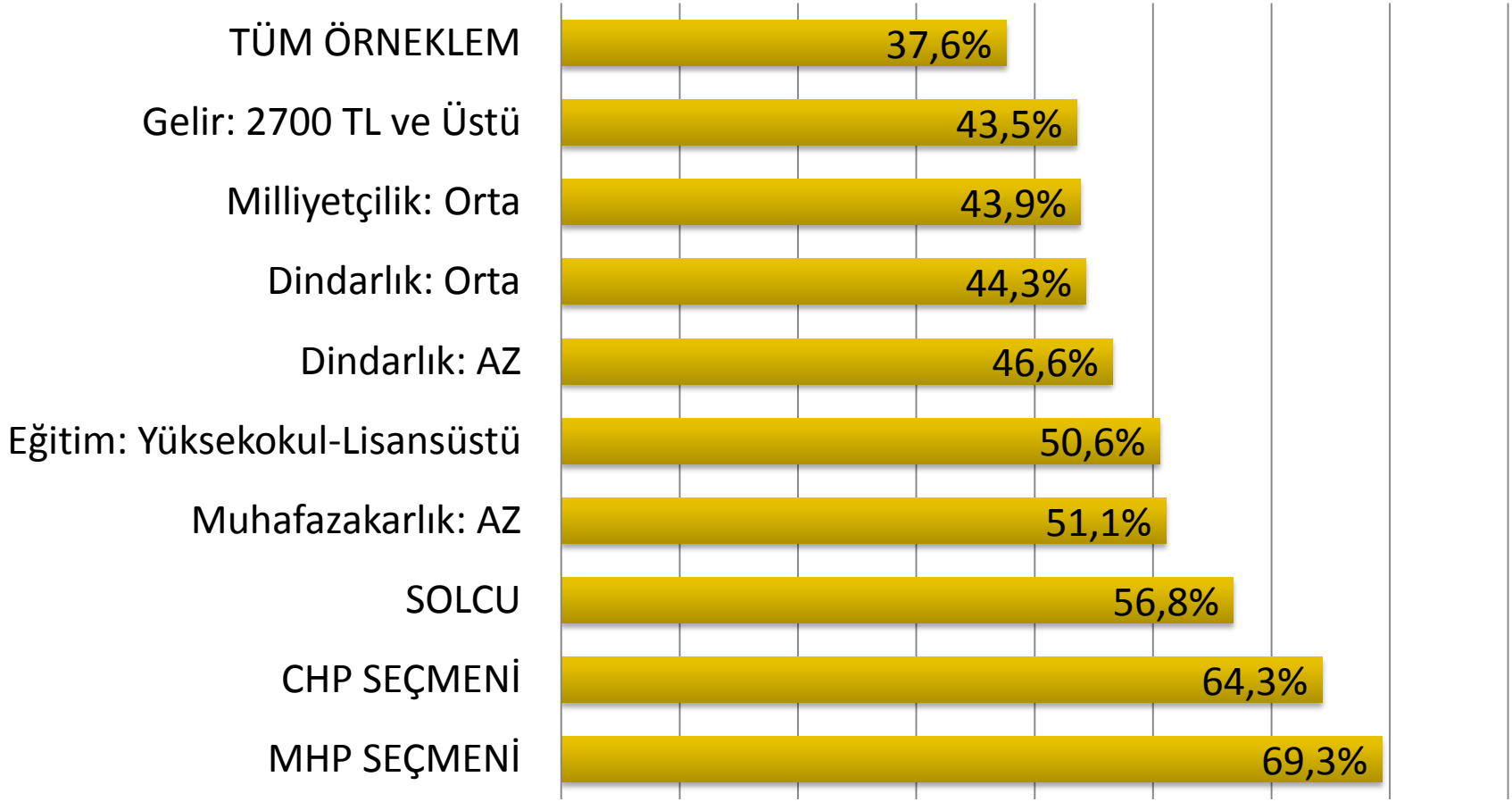
EN ÇOK DESTEK VERENLER

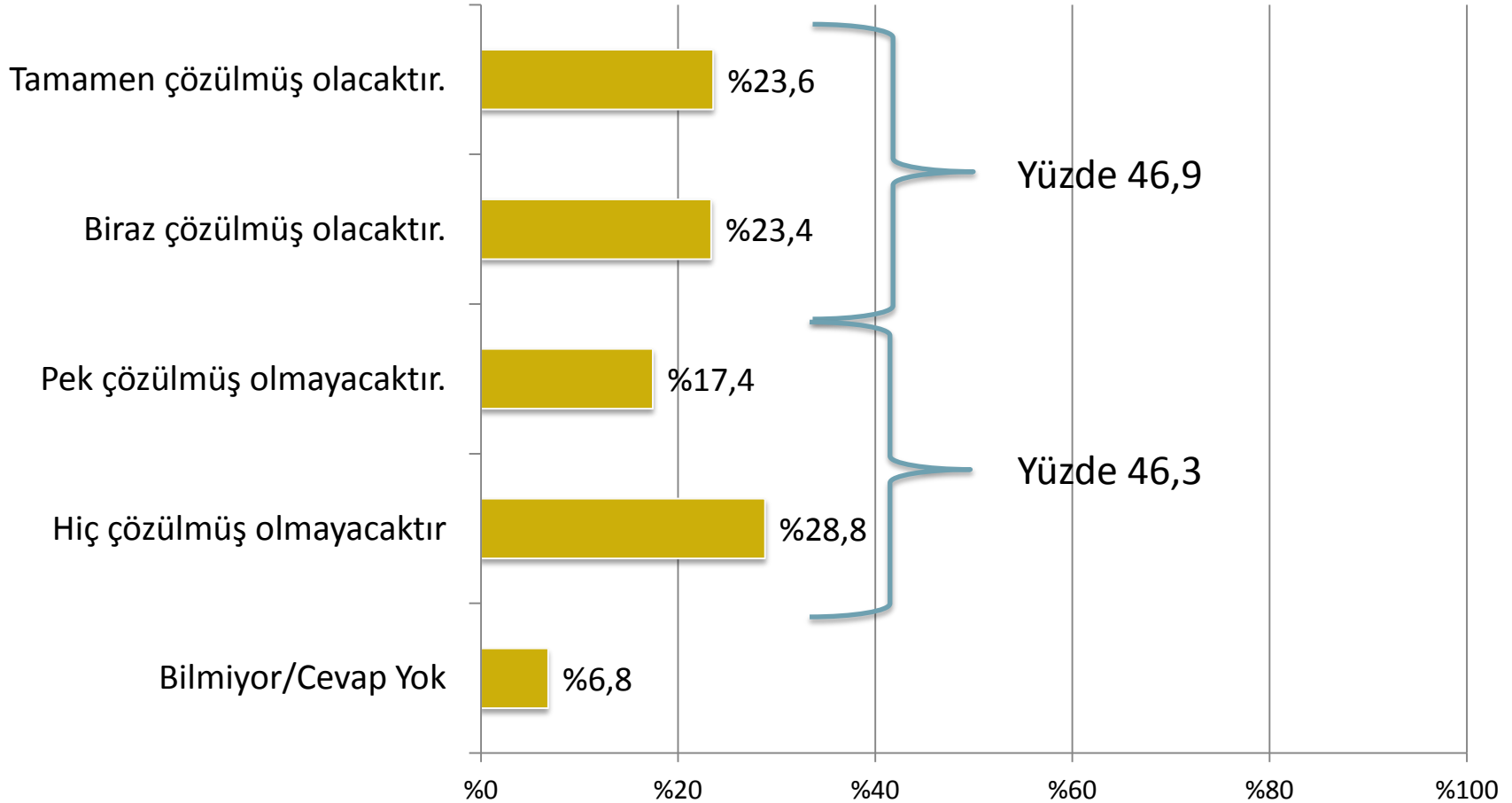

Çözüm Sürecini Destekliyor musunuz?

EN ÇOK KARŞI OLANLAR

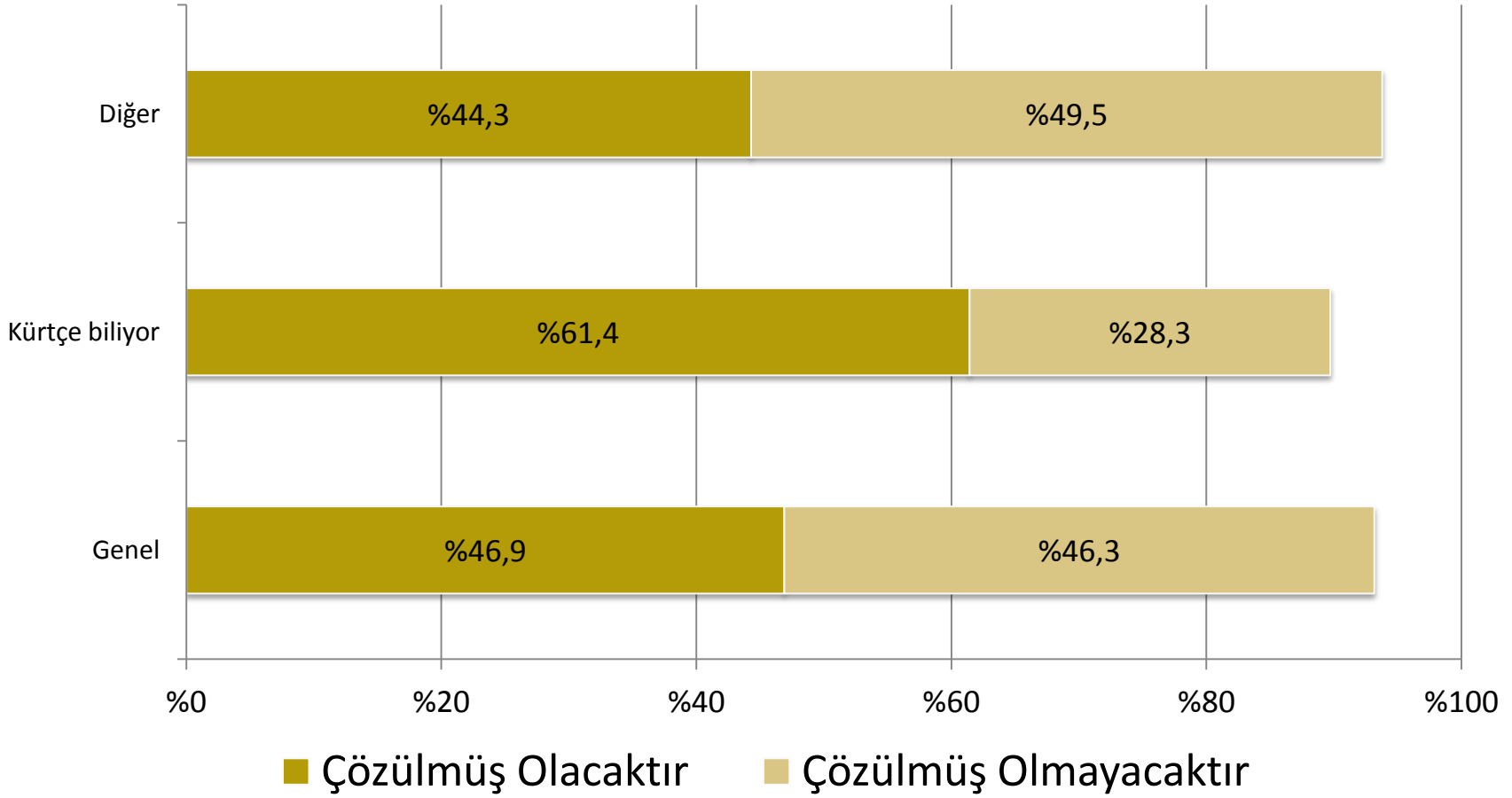

Çözüm Süreci tamamlandığında, KÜRT sorunu ne ölçüde çözülmüş olacaktır?

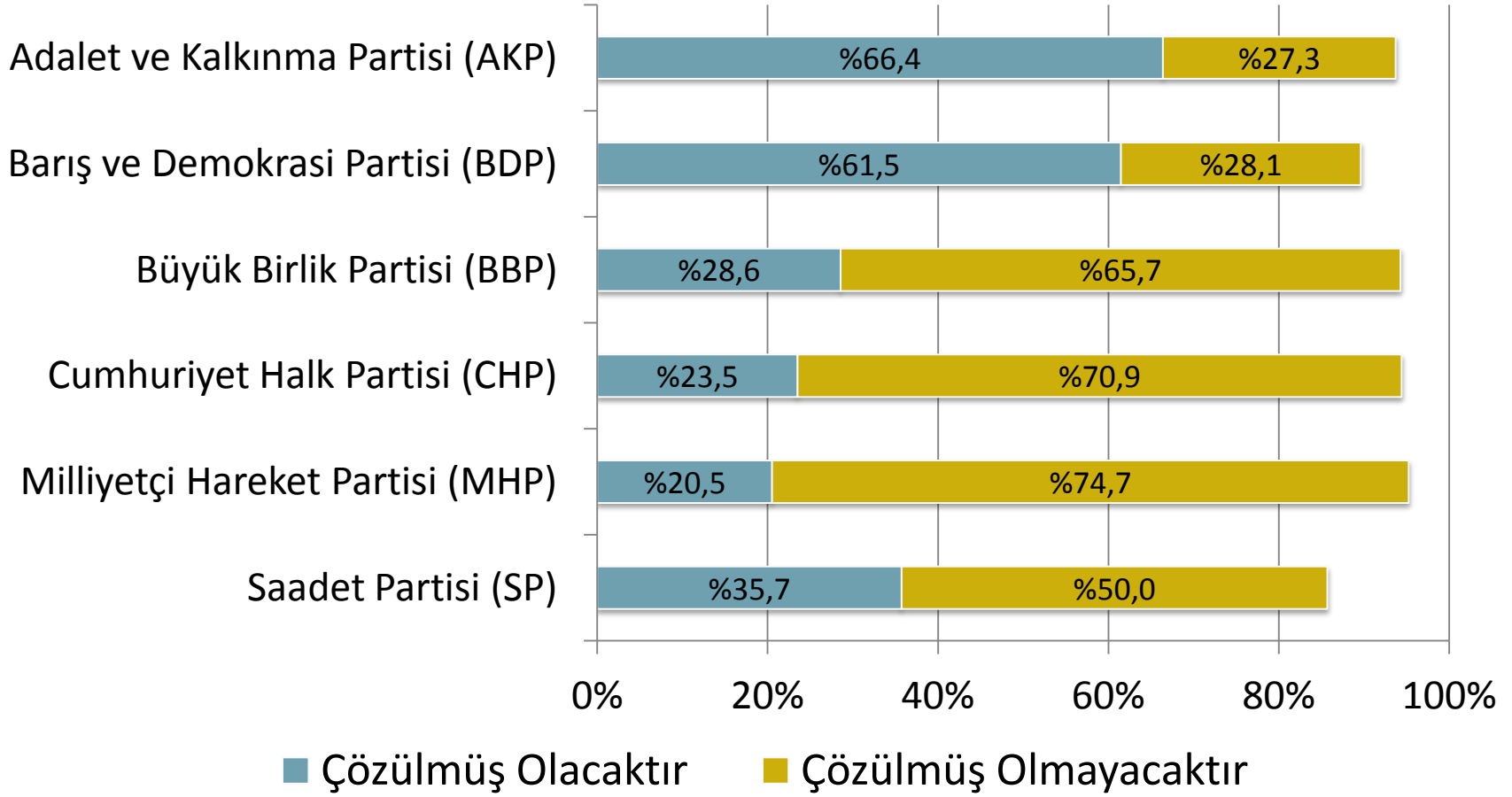
Çözüm Süreci tamamlandığında, KÜRT sorunu ne ölçüde çözülmüş olacaktır?

Kürtçe Bilenler-Bilmeyenler Karşılaştırması

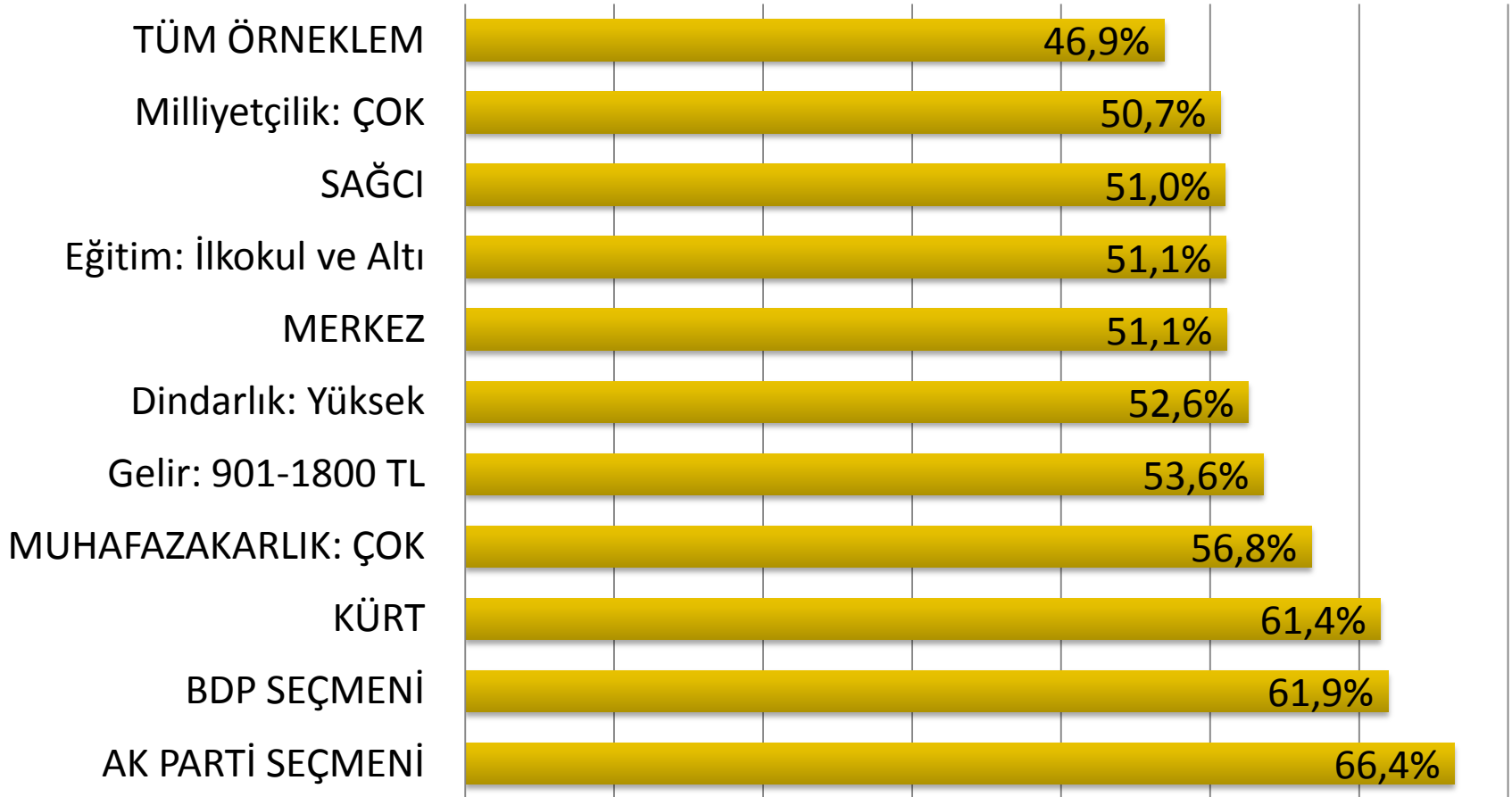
Çözüm Süreci tamamlandığında, KÜRT sorunu ne ölçüde çözülmüş olacaktır?

Parti Tabanlarına Göre Karşılaştırma

Çözüm Süreci tamamlandığında, KÜRT sorunu ne ölçüde çözülmüş olacaktır?

EN İYİMSERLER: ÇÖZÜLMÜŞ OLACAKTIR DİYENLER

Çözüm Süreci tamamlandığında, KÜRT sorunu ne ölçüde çözülmüş olacaktır?

EN KÖTÜMSERLER: ÇÖZÜLMÜŞ OLMAYACAKTIR DİYENLER

